

Párizsi tudósítónktól

Német egység

Minden németországi fejlemény az európai, közös piaci egység egésze felől gondolkodtatja el újból és újból a franciákat. Politikusokat, üzletembereket, megfigyelőket – s az úgynevezett „utca emberét” egyaránt gondolkodóba ejti. Kivált, ha olyan kérdéssről van szó, mely mindenkit közvetlenül érinthet. Márpedig a német pénzügyi unió ilyen kérdés. A tervezett egységes Európa, értsd: Nyugat-Európa, politikai, illetve gazdasági tartópillére Franciaország, illetve az NSZK. Az egység felé vezető eszközök sorában francia részről mindig is következetesen fontosnak tartották a pénzügyi uniót – a közös piaci monetáris uniót. Keletnémet és nyugatnémet márka egységesítésének híre ezért is vert erős visszhangot Franciaországban. Hiszen a pénz jelesül politikai eszköz. Kohl kancellár sietett ugyan megnyugtatni a Közös Piac brüsszeli bizottságát s annak francia elnökét, Jacques Delors-t, hogy a közös piaci pénzügyi unió előkészítésében semmi menetrend-változást nem hoz a német márka egységesítésének terve. Szavait Brüsszelben biztatónak nevezték. Bonn és Brüsszel megnyugtató gesztusai azonban alig mérséklék az előszámlált aggodalmakat. Ezek jobbára gazdaságiak, pénzügyiek – s áttételesen politikaiak. A közvetlen német politikai vonatkozást illetően Franciaországban is kezd kialakulni valamilyen elvont és elvi konszenzus – eltekintve például a francia kommunista párt ortodoxaitól, akik még néhány napja is revansizmust emlegettek a német egységtörekvések láttán, halatán.

Politikai presztízsfeltés és történelmi emlékek, persze egyaránt borzolatják a kedélyeket. Ilyen kedélykavaró, emlékébresztő tünet itt például az a néhány beszámoló, mely a német egységet kísérő lengyel ellenérzésekéről rendszeresen és afféle távolabbi párhuzamként föl-föltűnik a francia sajtóban, rádió- és tévéhíradóban. A német politikai színtér újraegysítése azonban gyakorlatilag már megvalósult, írja kommentárjában a Libération. Hiszen Kohl kancellárt a közelgő keletnémet választások és a keletivé tett Németország utcáinak hangulata sürgette a döntés meghozatalában és bejelentésében. A független baloldali napilap vezércikke szerint a nyugatnémet márka egységesítő hatású lesz, mint bármely politikai közeledés a két Németország között. S ha a német egység közelebb van, mint az európai integráció, ez utóbbinak az előbbi csakis hasznára válhat. Így a hosszabb távú előrejelzések egyike.

A pillanatnyi hatást azonban sokkoló erejűnek mondják. A bonni kancellár annak is szánta. Kritikusai

szerint megfélemezni látszott arról, hogy a sokk – végzetes is lehet. Közgazdák és pénzemberek általában aggodó megértéssel fogadják a döntést. Megértéssel, mint elkerülhetetlent, s aggodalmaskodva, mint nem kellőképpen előkészítettet. Találják csupán, vajon eléri-e a kívánt és gyors hatást, azaz valóban lendít-e a keletnémet gazdaságon. A francia reagálások egyik pólusán az a vélemény áll, mely szerint a keleti márka erősödése a nyugati márkát mérsékelten gyengíteni fogja, s ez kedvezően hathat a francia frankra. A másik póluson a gazdasági napilap, a Les Échos által is idézett vélemény viszont úgy tartja, hogy a nyugatnémet márka szerepe ezután még fontosabb lesz. Ezt az előrejelzést támasztják alá a bonni bejelentés utáni első tőzsdejelentések. Ami a bonni döntés kedvező üzletemberi fogadtatását tanúsítja. A keletnémet elmaradottságra azonban nincsen pénzügyi, gazdasági vagy politikai csodaszere, figyelmeztet a Monde. Nem az a bonni kancellár pénzügyi elhatározása sem. Am az idő a belnémet gazdasági és politikai tényezőkön túl külpolitikai okokból is sürget, mondja a párizsi napilap. Szerinte a német egység – versenyfutás az idővel. Ezért az események felgyorsulása. A keletnémetek szemében, így ítéli meg a Monde, Gorbacsov azon ritka szovjet vezetők közé tartozik, akik képesek elfogadni és elfogadtatni Németország egységesítését. De mi lesz fél év, egy év múlva? A német egység ügyében parlamenti vitát szorgalmazó Ligacsov nyilatkozatai csakis aggasztóak lehetnek a keleti Németország lakói számára. Ok ugyanis, és ebben összecsengenek a francia kommentárok, a Libérationtól is imént idézett Monde-ig, egységes Németországot akarnak – most, azonnal.

Zirkuli Péter

Pozsgay a lista élén

Az MSZP Országos Választmánya megvitatta, hogy kik kerüljenek a párt megyei és országos listáira. A szocialisták országos listáját – a párt által megadott sorrendben – Pozsgay Imre, Nyers Rezső, Horn Gyula, Szűrös Mátyás és Németh Miklós vezeti. Határoztak a párt választásokkal kapcsolatos etikai, fegyelmi szabályrendszeréről is. Felhívták a figyelmet a választási harc olyan visszasságaira, mint például a politikai demagógia, sőt az atrocitások terjedése. Ezzel a választmány külön dokumentumban foglalkozik.

(Folytatás az 5. oldalon)

Miért léptek ki az írók?

(Beszámoló egy szakszervezeti határozatról a 4. oldalon)

Akit a magyar szó sért

(A kölcsönös megértésről a 8. oldalon)

Románia forrong és ellenforrong
– mondja Czákó Gábor. Részletek a 3. oldalon

„...bémázolták a mi házunk falát...”

A levél Nagyváradon kelt február 8-án, Budapesten a posta 13-án kézbesítette. Így kezdődik:

„Drága Ani és András, muszáj, hogy írjak Nektek, mert olyan szomorú vagyok, de nem is szomorú, inkább döbbsent, s egyszerűen nincs kivel megoszom a bánatom!”

A levél ezután a Nagyváradon megjelenő Bihari Naplóból idéz; az írás címe: „Immár a szégyen is összeköt”. Íme, az újságközlemény:

„A február 5-ére virradó éjszaka valakik (azonosításuk a belbiztonsági szolgálatra tartozik) kedves figyelmességgel lepletek meg városunkat (lehet, hogy megyénk, netán országunk polgárait is?). Költséget és energiát nem kímélve sötét (lehetőleg fekete) festékekkel mázolták be a magyar nyelvű feliratokat, közleményeket és az olyan üzletek kirakatait, ahol magyarul is kiírták a nyitva tartás rendjét. Ugyanakkor uszító falragaszokat helyeztek ki, a célnak megfelelően nagy példányszámban. Mellékelten közöljük egy, a színház faláról beszerzett példány fotokópiáját. A könnyebb olvashatóság érdekében közöljük az átmásolt szöveget eredetiben és fordításban.”

A nagyvárad levél ezután a magyarellenes röplap szövegét tartalmazza a Bihari Napló nyomán. Így:

„Románok!

Tudjátok-e, hogy a magyarok kiűzik az iskolából tanárainkat és gyermekeinket?

Tudjátok-e, hogy a magyarok önkényesen középületeket foglalnak el?

Tudjátok-e, hogy a magyarok nyelvük és kultúrájuk erőszakos érvényesítése érdekében beszívárognak az állami és politikai apparátusba?

Tudjátok-e, hogy elkülönült, az állami szervezetekkel párhuzamos szervezetekbe tömörülnek?

Tudjátok-e, hogy a magyarok szervezetei gyanús kapcsolatokat tartanak fenn magyarországi szervezetekkel?

Tudjátok-e, hogy az egyik napról a másikra megbetegedett Tőkés László és Király Károly éppen Magyarországon, gyógykezelési magát?

Tudjátok-e, hogyan gyilkolták a magyarok Kovászna Hargita megyében a román hatósági személyeket?

Tudjátok-e, hogy a magyar tanárok arra nevelik tanítványaikat, hogy tagadják meg a román nyelv elsajátítását és használatát?

Nem gondoljátok, hogy ez a szemlélet az elmagyarosításnak az Apponyi-féle törvényben szentesített módszereit akarja feleleveníteni?

folytatás a 3. oldalon

Csak felszíni ellenzés?

A szovjet vezetők csak a felszínen, taktikai okokból ellenzik az egységes Németország NATO-tagságát: a valóságban ők is előnyben részesítik ezt a megoldást, mivel biztonsági garanciákat jelent. Egybehangzóan ezt a véleményt fejtette ki vasárnapl nyilvánosságában Baker amerikai külügyminiszter és Wörner, a NATO főtitkára. A Szovjetunió hozzájárult a német önrendelkezéshez és nyilvánvaló, hogy a németek többsége nem fog a semlegesség mellett állást foglalni, az NDK pedig nem kíván a VSZ-ben maradni, mondotta Wörner. Baker véleménye szerint egyébként reális, hogy a német egység az év végére megvalósuljon, hiszen a gazdasági egyesülés máris halad.

Európa népei többségben helyeslik a két Németország egyesülését, követendőnek a szociáldemokrácia társadalmi modelljét tartják, a kelet- és nyugat-európai közvélemény szinte megegyező az alapvető politikai és ideológiai kérdésekben. Ezt az eredményt mutatja egy nagyszabású közvélemény-kutatás, amelyet a párizsi CSA intézet végzett Franciaország, Olaszország, NSZK, Nagy-Britannia, Spanyolország, a Szovjetunió, Magyarország, Lengyelország lakói közt. A megkérdezetteknek mindössze 3-6 százaléka hiszi azt, hogy a kommunizmus hagyományos formájában még feléledhet Kelet-Európában. A válaszok ugyanazt az arányt mutatják mind a nyolc országban, a magyarok 4 százaléka volt ilyen véleményen, a szovjetek 5 százaléka. A kommunista

Európai közvélemény-kutatás

eszmények összeomlása azonban általában nem a tökéletes gyakorlatot juttatja diadalhoz: a többség mindenütt a szociáldemokrata modellt tartja a jövő útjának: szociális téren ezek a pártok és kormányok bizonyultak igazán sikeresnek (a nyugatnémetek 42, a franciák 54, a magyarok 40 százaléka látja így, ám a spanyoloknál csak 29 százaléka). Ugyanakkor gazdasági téren mi, a nyugatnémetek, britek, franciák és olaszok a liberális-konzervatív kormányzatokat látjuk sikereesebbnek.

A német egyesülést „inkább helyesli” és „nagyon helyesli” a nyugatnémetek 80 százaléka, de alig kisebb ez a többség a franciáknál, spanyoloknál, olaszoknál.

A britek 61 százaléka, a magyarok 68 százaléka helyesli a szovjeteknek 51 százaléka; a lengyelek – s egyedül ők – többségükben határozottan ellenzik a német egyesülést. Európát lényegében azonosan látják Európa népei, és abban is megegyeznek a vélemények, hogy a jövőt kissé bizonytalanul ítélik: a többség szerint nem tűnik el a feszültség a földrészen azután sem, hogy a kelet-európai országok a demokratikus fejlődés útjára lépnek, s nem csekély azok száma sem (a lengyeleknél egyenesen 19 százaléka), akik új világháborútól is tartanak.

Petre Roman Párizsban

Csupán félreértés volt...

Munkalátogatáson tartózkodik Párizsban Petre Roman. Eredetileg a Libération című lap hívta meg tanácskozára, a román fél azonban a látogatást a magas szintű politikai kapcsolatok felvételére is ki akarja használni. Romant fogadta Mitterrand, akivel a romániai magyar kisebbség helyzetéről, illetve az ezzel kapcsolatban kialakult francia-román nézeteltérésekről is szó esett. Ezt a román miniszterelnök közölte a találkozó után újságírókkal, részletekbe azonban nem bocsátkozott. Francia források szerint a román kormányfő biztosította az elnököt, hogy csupán félreértésről, téves értelmezésről volt szó akkor, amikor a román külügyminisztérium tiltakozott Mitterrand budapesti kijelentése miatt. Romániában úgy értelmezték a francia elnök megjegyzéseit Magyarország határainak az első világháború után történt kialakításáról, hogy valamiféle „határrevíziót” helyezett kilátásba. A miniszterelnök most leszögezte, hogy kormánya tisztázta ezt a félreértést. A többórás, szívélyes hangulatú megbeszélésen Roman kifejtette: hazája integrálódni kíván az európai államok közösségébe. Üdvözölte Mitterrand javaslatát az európai konföderáció kialakítására. Jelezte, hogy Bukarest társulási szerződést kíván kötni az EGK-val, s ehhez Franciaország támogatását kérte. Elmondta, hogy országa gazdasági segítséget kér az EGK-tól, s konkrét közreműködést Franciaországtól, mindenképp az elavult termelészközök, berendezések korszerűsítéséhez és az energetikai gondok megoldásához.

Forró helyzet Romániában

Militaru távozása után sem nyugszik meg a helyzet Romániában. Vasárnap Bukarestben a déli és kora délutáni órákban mintegy tízezer főnyi tömeg gyűlt össze a Victoria téren, s ennek a tüntetésnek Iliescu-ellenes kicsengése volt.

„Üresek a boltok!” „Igazságot a hadseregnek!” „Diktatórikus, sztálinista módszerek érvényesülnek az állami irányításban!” „Le a kommunistákkal és a securitásokkal!” – ilyen és ezekhez hasonló feliratokkal vonultak a tüntetők, akik először a belügyminisztérium épületénél követelték Chitac miniszter távozását. A tüntetők ezzel azon tisztek követeléséhez csatlakoztak, akik követelték a belügyminiszter elmozdítását – „temesvári ténykedése” miatt. Táblákon adták közre: a Ceausescu rendszerben 100 ezer főnyi securitatus teljesített szolgálatot, s most ezeknek egy része beszívargott a hadseregbe és más állami testületekbe, elősegítve a visszarendeződés folyamatát.

A tüntető tömeg, amely dél óta tartózkodott a Victoria téren, délután behatolt a kormányépületbe. Előzőleg a katonák sorfalát szétnyomta és az épületig hatolt, miközben Iliescu elnök távozását követelte. A televízió délután arról ad hírt, hogy huligán elemek törtek be a kormány székházába, ahol a miniszterelnökségi hivatal és a külügyminisztérium van. Két kézigrántát is robbant, de az épületet védő katonaság passzívnak mutatkozott, nem tanúsított ellenállást. Iratokat dobálnak ki, egyes helyeken égetik a papírokat. Értesülések szerint a tüntetők egy része a televízió épületéhez ment, ahol szintén „forró helyzet” alakult ki. A tüntetők nem voltak sokan, néhány ezer főnyi „felkelőcsoporth” hajtotta végre az akciót.

Bizonytalan a belépés

Kívül tágasabb? „Felzárkózás” Európához; visszatérés az „Európa-házba”; öreg kontinensünk meg meglévő választóvonalainak és korlátainak lebontása – sokan sokféle kifejezéssel illették azt az utóbbi hónapokban felgyorsult folyamatot, amely földrésztünk keleti és nyugati része között lejátszódik. Miként is állhatna a mi esetleges csatlakozási kérelmünk ügye? Egyelőre reményeink meglehetősen harmatosak lehetnek csupán. Az is beletelt néhány évbe, míg végre Luxemburgban aláírtuk a Közös Piacról kötött kereskedelmi és gazdasági együttműködési megállapodást, s mekkora erőfeszítéseket igényelt a szükséges kompromisszumok kidolgozása. Pedig e szerződés jóval kisebb „falat” volt, mint amekkorát netán egy csatlakozási indítvány jelentene. A feltételek persze szintén sokat változtak az utóbbi egy-két évben, s valószínűleg egy, március 25. után létrejövő új kormányzat, egy új magyar politikai struktúra újult energiával munkálkodhat a kitűzött célok valóra váltásában. Ám nem árt leszögezni: ettől gyökeresen még aligha változik helyzetünk a Brüsszelért folyó versenyfutás mezőnyében. Minden jel szerint pillanatnyilag a „kívül tágasabb” tűnik az uralkodó véleménynek a Közös Piac brüsszeli központjában. Az 1992-es belső piacegyesítés teendői, a számtalan megoldandó pénzügyi, jogi és gazdasági dilemma nemigen hagy energiát egy újabb bővülési fázis problémáinak vállalásához. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az immár évek óta a „kapuban ácsorgó” Törökország esete. Ankara épp három esztendeje nyújtotta be hivatalos felvételi kérelmét. Anglia annak idején több mint egy évtizedet várt a tagság elnyerésére, Spanyolország és Portugália is 9-10 évig alkudozott, Marokkó jelenkezését gyakorlatilag elfelejtették. Aligha valószínű tehát, hogy új belépők esetében könnyebb, vagy gyorsabb lenne a processzus. Ausztriának a „valamikor '92 után” ködös terminusával kell beélnie. Akárhogy szemléljük is, egy dolog biztos: „ke-mény tempót” kell diktálni annak az országoknak, amely a célszalag átszakításával, tizenharmadikként révbé akar émi.

Szegő Gábor, MTI-Press

A VILÁG HÍREI

– A CSKP KB kizárta a párt soraiból Husák volt pártfőtitkárt, egykori köztársasági elnököt, Strougalt, a CSKP KB elnökségének volt tagját, aki 1968 után közel húsz évig volt Csehszlovákia kormányfője. A KB-ülésein Adamec pártelnök újlág azt hangoztatta: a CSKP politikailag és ideológiailag elhatárolja magát a múlt torzulásaitól, és az ország problémáinak a megoldását a kerekasztal-megbeszélésekben látja. Azt is elmondta: a CSKP-ból november 17. óta a tagság mintegy 30 százaléka lépett ki, azaz több mint félmillió ember.

– A kubai politikai rendszer és állami intézményrendszer tökéletesítésével, a jövőre tervezett pártkongresszus előrehozásával kapcsolatos döntéseket fogadott el pénteki rendkívüli plenáris ülésén a KKP KB, amely ugyanakkor leszögezte: az egyetlen párt, a demokratikus centralizmuson alapuló lenini párt tökéletesítéséről van szó.

– Hetvenkét éves korában elhunyt Vlagyimir Scserbickij, az Ukrán KP tavaly nyugdíjba vonult első titkára, aki 1971-től 1989-ig volt az SZKP KB Politikai Bizottsági tagja.

– A nyugalom megőrzésére és a közrend fenntartására szólította fel Románia lakosságát az Ideiglenes Nemzeti Tanács, amely nyilatkozatában sürgette az ország lakóit, hogy a valódi demokrácia megteremtése érdekében közös erővel járuljanak hozzá a nyugalom és a közrend fenntartásához, a normális gazdasági és társadalmi élet biztosításához.

– A nemzetiségi gyűlölködés, nacionalizmus, antiszemitizmus ellen, a demokratikus elvekre épülő Oroszországi Kommunista Párt megteremtése mellett tiltottak szombaton leningrádiak ezrei. Sikraszálltak azért is, hogy az SZKP-n belüli demokratikus platform talaján hozzák létre az Oroszországi Kommunista Pártot, s mi-

előbb hívják össze a leningrádi tisztújító pártértekezletet.

– Kohl kancellár nem volt hajlandó nyilatkozni a sajtónak a pisai kereszténydemokrata csúcs után. Andreotti azt mondta, a kancellár igyekezett megnyugtatót is és a Benelux országokból érkezett partnereit is, hogy a német egyesülés „nem fogja hátráltatni a nyugat-európai integrációs folyamatot”.

– Kadhafi líbiai vezető vasárnap népes kíséret élén egynapos látogatásra Asszuánba érkezett, ahol Mubarak egyiptomi elnökkel tárgyal.

– Kereszténydemokrata Mozgalom néven új szervezet alakult Szlovákiában. A Nyitrán megtartott alapító kongresszuson ezernél több küldött, valamint hazai és külföldi testvérszervezetek és -pártok képviselői vettek részt. A mozgalom elnökévé Jan Carnogurskyt, a csehszlovák kormány első elnökhelyettesét választották.

Románia forrong és ellenforrong

A vámosok ugyanazok, de nem veszem el semmit. Se gyógyszert, s élelmet, se könyvet. A táskákba se tűnnek bele. Hanem a „határvédelmi rezsim” ismét a régi: munkaruhás katonafiú megint fölcsedi az üléseket, újra bekukkant az álmennyezet alá, a vonat óránál többet áll – no, a menetrend is a régi –, mintha nem *tényleg* bárati ország határát léptük volna át. A romániai ellenzéki pártok és mozgalmak az utca emberével egybhangzóan nyilatkoztak: szinte semmi sem változott.

Románia forrong és ellenforrong. Ceausescu halála az ő személyes hatalma volt, nem a központi hatalomé, meg az erőszaké, nem a gyűlölködésé, nem a bűné. Szelleme él, miként azt éppen lapunkban olvashatták Sütő András exkluzív interjújában. Erdélyszerte tüntetnek fölülzöld emberek a magyarok ellen. Február 9-én Marosvásárhelyen ilyesmiket kiabáltak ötvenezren: *Le a magyarokkal! Mi vagyunk a nép, ti a szemét!* De elhangzottak ennél súlyosabbak is. A vásárhelyi magyarok méltóságjeljes választ adtak 10-én: százezernél többen vonultak végig a város utcáin, kezükben Bibliával és égő gyertyával – egyetlen szó nélkül. Csak a tüntetés végén hangzott el a Miatyánk és Sütő András rövid beszéde.

Az iskolaügy a vita kiobbantója. Ürügye? Sok szó esett róla: néhány évszázados hagyományú magyar középiskola – nem mind – és a kolozsvári Bolyai Egyetem újraindításáról van szó. Természetesen mindez sok román sérelmet okoz, mert román gyermekeket kell átíratni más iskolákba, és románjuk, magyarul nem tudó tanárok veszítik el állásukat. Mégis, ennél sokkal súlyosabb gondokat okoz a bűn: vagyis a tudatlanság és a nemzetiségi gyűlölet, amely már nem köthető a kondukátor személyéhez, de szekusai és más káderei tovább szítják. Az ifjúság, amely nem is élt '59-ben, a Bolyai Egyetem beolvasztásakor, elhiszi, hogy a magyaroknak „nincs egyetemi hagyományuk”. Miért ne hinné? Egy barátunknak egyetemi tanár kollégáját kellett fölvilágosítania arról, hogy egyáltalán volt trianoni béke...

A Romániai Magyar Demokratikus Szövetség tizedikén, szombaton délután nagygyűlést tartott az iskolaügyről Kolozsvárt a Diákházban. Ezernél több ember szorongott a hatalmas teremben. Körben a fal mellett jól megteremtett rendezők, száznál is többen. Mindnek a mellén cédula az RMDSZ jelével.

– Ezt Csautól vettük át – hunyorít az egyik rendező –, tartani kell a provokációtól, ám de mi nem alkalmazunk titkosügynököket. Éppen ellenkezőleg: jelezni akarjuk, itt vagyunk, figyelünk minden rendbontásra. A rendőrkapitánysággal is beszélünk: küldött járőr, sőt, tankot is akart adni.

A szónokok – magyarok és románok, ki-ki az anyanyelvén – a Bolyai Egyetem visszaállítását követelik. Pílich László, a Szabadság szerkesztője és a gyűlés levezetője a magyar-román kibékülés legnagyobbat lehetőségét látja a mostani történelmi korszakban. Kántor Lajos, az RMDSZ Kolozs megyei vezetője kitér Serban kolozsvári

polgármester legutóbbi megnyilatkozására: Serban úr eltörölni javasolja a Ceausescu-érát átvészelt Petőfi és Rákóczi utca elnevezéseket. Szerinte Petőfi románellenes verseket írt, utóbbi – mellesleg erdélyi fejedelem léteire is – jelentéktelen alak volt.

Ion Aloas etnográfia- és szociológiai professzor románul beszél a magyar oktatás fontosságáról. Példaként említi, hogy a franciák és a németek ősellenségéből milyen jó barátokká váltak a háború után.

Ion Popa mérnök szerint a jogok természetesen és nem kérendők. A románság megígérte a magyaroknak az egyesülést kimondó gyulafehérvári gyűlésen, hogy minden jogot megadnak a kisebbségeknek, így a magyaroknak is. Ezt nem tartották be. Ma arról beszélnek a sovínisziták, hogy a gyulafehérvári határozat fölött eljárt az idő. Valóban – így Popa mérnök –,

„...bémázolták a mi házunk falát”

folytatás az 1. oldalról

Ne hagyjátok újraledni az ilyen aberrációkat!

Ne feledjétek!!! A világ minden államában a nemzetiségek az állam hivatalos nyelvét használják a társadalmi-politikai életben”.

„Nos, hát ettől borultam ki! – folytatódik a levél. – Mert még a jóhiszemű, tisztességes és józan románokat is megvadítja ez... Csak egy példa, de egészen közeli: Flórika, a szomszédasszonyom és a férje a legjózanabb emberek voltak... Együtt sírtunk és virrasztottunk és izgultunk a fiáért (ti. a forradalom idején – a szerk. megj.), most meg görbén néznek rám.” Az inkriminált szöveget ugyanis az egyik helyi román lap, a Crisana Libera is lehozta – amint a levélíró rámutat: „a lehető legnagyobb betűkkel, de utána az illetékesek tiltakozását és magyarázkodását, mely vérszegényebb már nem is lehetett, a legkisebb betűkkel”.

ggy

tehát nem az 1918-as, hanem a modern, azóta még haladottabb szabadságeszmények szerint kell bánni a kisebbségekkel, *máskülönben soha nem lesz valóságos demokrácia* Romániában.

Egyed Péter fölszólalása előtt egy fiú – éppen a mi széksorunkból – közbekiabált, hogy ő nem tud magyarul, miért nem beszélnek itten románul a magyar szónokok? Pisszegés, morgás, de aztán a magyar szónokok beszédüket románul is összefoglalják. Némi zavar és feszültség marad a teremben, az idő is szalad, már túlléptük a két órát, amennyire a termet kiadták.

A beszédek okosak, sőt, szellemesek. Balázs Sándor filozófiaprofesszor a szeparatizmus vádjá ellen azt hozza föl, hogy vajon szeparatizmus-e, ha a horgászok nem iratkoznak be a kugligyletbe? Kapcza Imre ügyvéd bizonyos tanárok szemforgató okoskodása

ellen fogadást ajánl. Ezek azt mondják, hogy a magyar gyerekek csak román iskolában tanulhatnak meg románul. Az ügyvéd úr fogadása: bármelyik tanárral kiáll szellemi vetélkedésre a román irodalomból és történelemből, noha ő egyetlen percig nem járt román iskolába. Viszonzásul elvárja, hogy legyen egy román tanár, aki neki megfelel a magyar irodalomból...

Sok taps, nevetés. Átlesek a román szónoklatokat követelő fiúra. Minden magyar poént megtapsol a százédaival együtt. Senki se gondolná, hogy ő az imént...

Remek hangulatban ballagunk a Főter felé. A könyvesbolt előtt, ahol az első sortűz eldőrdült, fenyők, virágok, égnek a gyertyák, sokan olvassák a mártírok listáját, mások imádkoznak. Mi is. Hogy adjon az Isten valóságos demokráciát, amelyben a jogok az embereket illetik és nemcsak a románokat vagy bármely más kisebbséget. Igen, mert az emberhez, az Úr képmásához képest a román is kisebbség még Romániában is.

Kolozsvár, 1990. február

Czakó Gábor

Tőkés László nyilatkozata

„Kénytelen vagyok állást foglalni”

Tőkés László temesvári református lelkész a Valóság című Bukarestben megjelenő hetilapban támadta Csutak Csaba püspökhelyettes és Tunyogi Csapó Gyula főgondnok tevékenységét és kijelentette, hogy a két személynek semmi köze sincs a Romániai Magyar Keresztény Szövetséghez.

Tőkés kifejté: január 24-én lelkési és világi résztvevőkkel a romániai négy magyar történelmi egyház képviselőjében Kolozsváron megalakították a Romániai Magyar Keresztény Szövetséget, de ehhez a szövetséghez semmi köze sincs a két levitézlett főpapnak, annak ellenére, hogy Csutak Csaba és Tunyogi Csapó Gyula önmagukat ilyen színben tüntetik fel. „Egy ideig tapintatosan és az egyház ügyét szem előtt tartva igyekeztem elkerülni minden, e nevek viselőire vonatkozó támadást vagy szembesülést, azonban az utóbbi idők fejleményei miatt kénytelen vagyok állást foglalni – írta Tőkés László. – A Valóság című lapban közölt szándéknyilatkozat tartalmával nincs bajom, hanem inkább azzal, hogy kik írják alá. Olyan emberek, akik most hősiessé kiállnak az egyházi törvények betartása mellett, lándzsát törnek a lelkészképzés biztosításáért, és a vallási jellegű sajtótermékek, valamint a teológiai irodalom és nyomtatványok szabadságáért érvelnek fonák módon, hiszen megelőzőleg éppen ez ügyek képviselője miatt üldöztek, éppen ezek a személyek... Semmi mást nem tudok elképzelni, csupán azt, hogy Csutak Csaba és Tunyogi Csapó Gyula ezáltal magát akarja átmenteni az új egyházi vezetésbe és nem állal közösséget vállalni azzal, akit évekig üldözött. Kikérem magamnak ezt a kompromittáló szövetséget, illetve csúsztatást és a lehető leghatározottabban kijelentem, hogy ennek a két levitézlett főpapnak semmi köze sincsen a Romániai Magyar Keresztény Szövetséghez és ahhoz a megújulási mozgalomhoz, amely egyházunk kebelében az utóbbi hetekben kibontakozott” – hangzik Tőkés László nyilatkozata.

FIDESZ-üzenet „nyitott kapun” át

A szovjet hadsereg laktanyái szombaton megnyitották kapukat az érdeklődők előtt. A veszprémi szovjet laktanyába magyar fiatalok egy csoportját nemcsak a kíváncsiság vitte el. Veszprém megye FIDESZ-csoportjainak delegációja Szelényi Zsuzsanna képviselőjelölt, országos választmányi tag vezetésével az alábbi szövegű levelet vitte magával:

Tisztelt Parancsnok Úr!

Az Önök bejelentése, hogy a magyar országgyűlési választások időszakában hadgyakorlatot tartanak környékünkön, nagy megütközést keltett városunk lakosságában. A Fiatal Demokraták Szövetsége veszprémi csoportja bejelentette tiltakozását és követelését, hogy fegyverdörgés nélküli választási harcot akarunk, néhány nap alatt magyar polgárok száza támogatták aláírásukkal. Önök azóta bejelentették, hogy a szovjet hadgyakorlat elmarad, s bizalomgerjesztő intézkedésként meghirdették a mai „nyílt nap”-ot.

Vendégszeretettel élve eljöttünk ide, s abban a reményben adjuk át a tiltakozó aláírásokat, hogy Önök megértik: népünk nemcsak most, hanem soha többé nem akarja ősi földünkön idegen fegyverek dörgését hallani. Tiltakozásunk nem szovjetellenességből ered. Ellenkezőleg: tudjuk, hogy mai nagyobb szabadságunk előfeltétele volt, hogy az Önök nagy országában is meginduljon a demokratikus átalakulás, a peresztrojka folyamata, s rokonszenvvel figyeljük eredményeit, aggódunk nehézségei miatt. Valljuk azonban, hogy minden népnek magának kell megbirkóznia problémáival. Mindenféle idegen beavatkozás, még ha „testvéri segítségnek” nevezik is, csak árthat. Épp ezért megköszönjük a „nyitott kapuk” lehetőségét, de ne vegyék tőlünk zokon, ha azt kívánjuk: e kapukon ne csak mi jöhetünk be, hanem Önök is mielőbb elindulhassanak rajtuk át kifelé, hazafelé.

Fiatal Demokraták Szövetsége
Veszprém megyei csoportjai

A küldöttséget Vlagyimir Stomilov alezredes, a Veszprémben állomásozó ezred parancsnokhelyetese fogadta. A találkozás jó hangulatban zajlott, miután a szovjet fél elmagyarázta, hogy az országos visszhangot kiváltó bejelentésükben pontatlan fordítás okozott bajt. A „zanyjátýija” kifejezésen ők „képzést” értettek, nem „gyakorlatot”. Képzési feladataik teljesítése közben is minimálisra fogják korlátozni a lövészeteket – ígérte, s hozzátette: ők is remélik, hogy mihamarabb megkapják a parancsot a hazaindulásra. A kivonulásra már készülnek a terveik, végrehajtása azonban bonyolult feladat. Mire Szelényi Zsuzsanna nagy derűtséggel kiváltva közölte: ha szükséges, a FIDESZ tagjai szívesen segítenek csomagolni...

L. Gy. G.

Kiléptek a SZOT-ból

Szombaton délelőtt a Művészeti Szakszervezet Szövetsége budapesti székházában rendkívüli közgyűlésre jött össze az Írószövetség tagságának egynegyedéből alakult Írók Szakszervezete.

Mivel az állampárt szétesett, megalakult új pártok pedig hatalmi csatározásaikkal vannak elfoglalva, így az egyes szakmáknak olykor saját belátásuk szerint megválasztott módszerekkel kell biztosítani jövőbeli érdekvédelmeiket. Hogy az írók mennyire rákényszerülnek erre, azt a legkülönbözőbb kultúraellenes intézkedések bizonyítják. Nem is beszélve az értékes, egy bizonyos szellemi szinten felüli irodalom önvédelméről, szemben az aluljáró-irodalommal, a politikai szenzációnak tűnő és szexuális szabadságot ígérő könyvekkel.

Az írószakszervezet tagjainak ezen a délelőti aról kellett dönteniük, hogy bár a SZOT támogatásával alakulhatnak meg (igaz, nagyon nehezen, és az állampárt bukásában lévő szakszervezeti vezetőknek talán még önmagukat mentő utolsó gesztusaként), de a jelenlegi és főként a jövőbeli politikai helyzetben továbbra is a bürokratikus, az egyes szakmák érdekvédelmét ellátó képtelen SZOT-hoz tartozzanak, vagy csatlakozzanak a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligájához.

Mezei Katalin költőnő, a szakszervezet titkára stílusosan szólva költői kérdést tett fel ezzel a tagságnak, hiszen a hozzászólások sora bizonyította, hogy a SZOT-ból való kilépés mellett érvel mindenki. Kezdvé attól, hogy a SZOT lapja, a Népszava évről évre csökkentette a megjelentethető kultúr-oldalt, korábban megszüntette a Szép Szó kulturális mellékletét, ma pedig már olykor csak egy oldal jut hetente az íróknak, költőknek műveik publikálására, egészen odáig, hogy még mindig az állampárt régi vezetői intézik a különböző irodalmi alapítványok, ösztöndíjak sorát. Ezek az alapítványok minden társadalmi és érdekvédelmi szervezet háta mögött, az ő kizárásával alakulnak és működnek, senki nem tudja, kik és milyen jogok alapján jelölik ki a kuratóriumi tagokat, akik befolyásolhatják egy-egy író, költő élet-

helyzetét, munkásságát azzal, hogy kap anyagi támogatást vagy sem.

A SZOT-on kívül az Írók Szakszervezete a Művészeti és Tájékoztatási Szakszervezetek Szövetségéhez is tartozik, mely összesen hét tagszervezetből áll, de mindegyik önállóan döntheti el, hogy melyik országos szakszervezethez kíván tartozni. Ennek értelmében jogosan határozhattak az írók jövőbeli hovatartozásuk felől.

Sor került még egy fontos, a szervezetet érintő kérdésre is, nevezetesen, hogy Göncz Árpád, miután az Írószövetség elnökvé választották, lemondott az Írók Szakszervezetének elnöki tisztéről. Erre a helyre az elnökség Jókai Annát javasolta, akit egyhangúlag meg is választottak. Székfoglaló beszédének néhány mondata alátámasztotta azt a tényt, hogy miért döntött a tagság a SZOT-ból való kilépés mellett. Többek között azt mondta: „Nem tudok mást elképzelni, mint hogy ezt a tökéletesen magára hagyott szakmát védjük és ehhez a legmegfelelőbb módszert használjuk. Hiszen miért és milyen alapon bontják fel például az egyes írók szerződéseit. Ezért számunkra nem lehet fontosabb, mint az írói érdekvédelem. Mivel az Írószövetség etikai bizottságának elnöke vagyok, úgy gondolom, etika és érdekvédelem összetartozik”.

Az Írók Szakszervezete a következő határozatot hozta a közgyűlés végén:

„Az Írók Szakszervezetének közgyűlése a mai napon titkos szavazással egyhangúlag úgy döntött, hogy teljesjogú tagként csatlakozik a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligájához. A közgyűlés kinyilvánította, hogy döntésének elvi okai vannak, a tagok elvesztették bizalmukat a SZOT iránt, és az érdekvédelemnek jobb lehetőségét látják egy pártoktól, államtól és munkaadóktól független szakszervezeti tömörülésben. A közgyűlés megszavazta ugyanakkor, hogy továbbra is tagszervezete kíván maradni a Művészeti Szakszervezetek Szövetségének, de a szövetségnek is a ligához való csatlakozást ajánlja”.

Györfly László

Grósz Károly újból hallatott magáról. Napok óta nincs oly időszak, hogy újságból, rádióból, tévéből ne értesülnénk egy-némely újabb „nemes” gesztusáról, vélekedéséről. Az emlékezetes leninvárosi, elene szervezett tüntetés például tegnap a töle megszokott visszafogottsággal „ellenforradalmi, lincshangulattal átitatott” megmozdulásnak nevezte, állítása szerint úgy érezte magát, mint 1956-ban Miskolcon, ahol ugye az ő fogalmai szerint ellenforradalom zajlott le, mint szerzte az országban mindenütt. Vélekedése a saját szempontjából teljesen érthető, nem is nyilatkozhat másképp, hiszen há a történelem végleg le-törli az ötvenhatos eseményekről az „el-len”-jelzőt, akkor vajon hogy ítéljük meg az ő akkori szerepét, no és az azóta befutott „fényes” pályáját?

S ami a nyilatkozatában a legszebb: újfasisztáknak nevezte azokat, akik ellene, a csodálatos ihlettel Leninvárosnak elke-rezstelt, Tiszaszederkényben felléptek. (Mondanom sem kell, mindezt már biztonságos távolságból, az éter hullámain keresztül üzentek nekik...) Természetesen nem kívánom védeni azokat, akik az általu-k jogosnak vélt felháborodást nem voltak képesek másképp kinyilvánítani, mint hogy leköpködték az ex-párt főtitkár és miniszterelnökököt, és kis híján megverték, s a tévévitában nem engedték szóhoz jutni; de hogy e cselekedetükért neofasisztáknak kellene bélyegezni őket, azt kötve hiszem.

Meggyőződésem, hogy ez a kiszólás is a „fehérterror”-féle kategóriába tartozik, s ha nem néznék a mögöttes nagyon komoly jelentéstartalmat, ugyanolyan elnéző, fáradt és rezignált mosollyal fogadhatnánk, mint az előbb említettet. Grósz úr e kijelentése azonban sokkal súlyosabb,

Uraim, egy kis önkritikát!

minthogy elmehetnék szó nélkül mellette. Az ország volt első embere vagy nem gondolta át kellőképpen, hogy mit állít, vagy épp ellenkezőleg, azért használta nagyon tudatosan ezt a gusztagustalan, igaztalan és sértő kifejezést, hogy a figyelem újból ráterelődjék. Vagyis alkalmazta az ősi fogást, miszerint a negatív reklám is reklám, a lényeg az, hogy róla beszéljenek az emberek, mindegy miért, csak ő legyen a téma. Filmsztároktól sem nagyon elfogadható ez a felfogás, nemhogy egy magát (még feltehetően) komoly politikusnak tartó embertől.

S ha megnézzük a másik oldalt (hogy esetleg komolyan gondolta azt, amit mondott, valóban újfasisztáknak tartja a tüntetés résztvevőit), véleményünk akkor sem lehet sokkal pozitívabb. Azt hiszem, teljesen felesleges bizonygatni, hogy mi a különbség a valódi náci, és a véleményüket végre szabadon kinyilvánítható mai magyar állampolgárok között, aki a kettőt ugyanannak tartja, annak kétségbe kell vonnom a józan ítélőképességét.

Arról persze lehet vitát kezdeményezni, hogy a leninvárosiak a megfelelő módon fejezték ki dühüket, elkecseregettségüket, vagy sem, de mindenestre ezért lefasisztázni őket enyhén szólva is történelem hamisításnak számít. Arról nem is beszélve, hogy aki ma Magyarországon nem miniszteri, vagy pártfőtítkári nyugdíjból él, az pontosan átérzi a tüntetők érzéseit, azt, hogy mi vezette őket arra, hogy kikeljenek

magukból Grósz úr ellen. Remélt és talán lassan megvalósuló demokráciánk előrehaladtával, és főleg életszínvonalunk esetleges emelkedésével az ilyesfajta megnyilvánulások, vadhajtások úgys eltűnnek, értelmüket veszítik.

Addig viszont, amíg mindezek megvalósulnak, állampolgáraink természet-szerűleg nem felejtik el, hogy kik azok, akik miatt a mai helyzetbe kerültünk, s kik azok, akik leginkább akadályozzák mielőbbi továbbfejlődésünket. És senkit nem lehet elítélni azért, mert érzéseit kinyilvánítja a nemrégben még érinthetetlen hatalmasságokkal szemben, akiket elítél múltbeli hibáikért. Hiába, az elkövetett történelmi bűnökért egyszer mindenkinek felelnie kell. (Még ha nem is így. A szerk.)

A Grósz-féléknek persze az lenne a legnagyobb büntetés, ha el kellene tűnniük a süllyesztőben, ha szépen csendben kéne maradniuk, és nem szerepelhetnének a közéletben; ha többé nem zavarhatnák a lelki nyugalomunkat – ami számunkra természetesen hatalmas előny lenne. Ha Grósznak és társainak lenne egy kis önkritikájuk, önmaguktól végleg nyugalomba vonulnának végre, és belátnák, hogy a történelem visszavonhatatlanul túllépett rajtuk. De ez az óhajunk, úgy tűnik; egyelőre csak vágy marad.

Sajnos. Vagy inkább szerencsére? Nos, azt hiszem ez utóbbi áll közelebb az igazsághoz, hiszen demokráciát akarunk felépíteni, mindenkinek meg kell adni a lehetőséget álláspontja kifejtésére. S nem is baj, ha állandóan a szemünk előtt lebeg, ki és mi ellen kell küzdenünk a szebb, jobb, okosabb, békésebb és főleg a magasabb életszínvonalú jövőnk érdekében. De azért addig is: több önkritikát, uraim!

Wagner Dezső

MDF-nyilatkozat:

Rendezőink védték
Grósz Károlyt

A Magyar Demokrata Fórumnak joga volt a tiszaszederkényi emberek valós érzelmeit kifejező tüntetés megrendezésére, annak vállalására. Az embereket nem a szónokok heccelték fel, hanem például a Grósz Károly és a rendszere által teremtett helyzet. Emiatt nem érzik magukat Európában a polgárok. Eközben, akik idejuttatták az országot, háborítatlanul élék életüket, meg nem érdemelt magas jövedelmüket nem kell beosztani, jut bőven mindenre. Azt mi is elismerjük, hogy a vitákat nem az utcákon és nem erőszakkal kell rendezni. Eppen ebből a megfontolásból vállalta a vitát a tiszaszederkényi szervezetünk képviselője, még Grósz Károlyval is. Nem az MDF-en múlt, hogy ez nem sikerült. De azt már az MDF-nek köszönheti Grósz Károly, hogy sértetlenül távozott Tiszaszederkényből. Rendezőink ugyanis saját testi épségüket is veszélyeztetve tartották vissza a tömeget. Akik most ki akarják használni a tiszaszederkényi eseményeket az MDF ellenében, a fenti tényeket figyelmen kívül hagyják, illetve a tényeket összevissza magyarázva kívánnak saját maguknak politikai tőkét szerezni. Nem fog sikerülni.

A kiskoalíció
újjáéled?

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt a polgári demokrácia irányába fogja vezetni az országot, mert meggyőződése, hogy polgári demokrácia nélkül nem létezik szociáldemokrácia sem – jelentette ki Petrasovits Anna pártelnök az SZDP-választási nagygyűlésén. Az MSZDP elnöke, a párt VI. kerületi képviselőjelöltje kifejtette: a szociáldemokraták fontosnak tartják, hogy megkezdődjen a nemzeti főkefelhalmozás, létrejöjjen a nemzeti vállalkozó réteg, s meginduljon a munkásság és a parasztság polgáriassodása. Gazdasági programjukban olyan vegyes tulajdonú gazdaság megteremtését tartják szükségesnek, amelynek motorja a magántulajdon, s ugyanakkor képes a dolgozók milliói számára polgári jólétet biztosítani. A Magyarországi Szociáldemokrata Párt partnerének tekint minden olyan szervezetet, amelynek programjában célként szerepel a polgári demokrácia megteremtése. A szociáldemokratákhoz legközelebb a szabaddemokraták és a fiatal demokraták állnak – mondta, és nem tartotta kizártnak, hogy a novemberi népszavazás alkalmából szövetkezett „kiskoalíció” a választásokat követően ismét együttműködjön.

Az SZDP privatizációs elképzeléseiben nagyon fontosnak tartja a nyilvánosságot, valamint a tőzsde létrehozását, a dolgozói részvényeket, az információs monopóliumok megszüntetését, illetőleg annak megakadályozását, hogy a kommunista mendedszer-technokrata réteg helyzeti előnyét kihasználva „vörös burzsoáziává” váljon. A gazdaságban a liberalizáció és a szigorú piaci törvények hívei, ugyanakkor a szociálpolitikában alapvetőnek tartják az állam feladatvállalását.

A népellenes bűncselekmény nem évül el?!

SZDSZ-sajtótájékoztató

Az SZDSZ somogyi szervezetei pénteken bemutatták egyéni választókerületekben indított jelöltjeiket, akik már mindannyian megszerezték a hétszázötven kopogatócédulát. Bejelentették, hogy Ficzere Mátás, az 1. sz. választókerület jelöltje – Király Béla indulása miatt – visszalép, és az egyéni kerület helyett a szervezet megyei listáján próbál szerencsét. A rövid életrajz mellett mindenki beszélt programjának egyedi részleteiről, és többször dicsőreleg említették az SZDSZ „kék bibliáját”, A rendszerváltás programja c. kiadványt. Egy – a várható elszámoltatást firtató – kérdésre válaszolva Pogány Gábor, a megyei múzeumok igazgatóhelyettese, a 2. sz. választókerület jelöltje elmondta, hogy nem kívánják módosítani a bűncselekmények eddig megszabott elévülési idejét, tudomásul veszik, hogy új büntetőtörvények visszamenőleg nem alkalmazhatók. Ugyanakkor kijelentette, hogy meggyőződésük szerint még él néhány olyan személy az országban, akire vonatkozhat a Nürnbergben, 1946-ban meghatározott „népellenes bűntettek” törvényi tényállása. Szerinte ezeket az eseteket meg kell vizsgálni, mivel itt nincs elévülési idő. Neveket nem mondott, de a szövegkörnyezet alapján a hálót az elmúlt negyven év politikusaik mérítenék.

– ffy –

OKISZ-kongresszus

A mintegy 3500 ipari szövetkezetet képviselő X. OKISZ-kongresszuson a több mint 600 küldött határozott az érdekképviselet további formájáról. Ezek szerint a nevében is új országos érdekképviselet – Ipari Szövetkezetek Országos Tanácsa helyett – az Ipari Szövetkezetek Országos Szövetsége a megyei, szakmai szövetségek szövetségeként működik majd. A kongresszus határozott az érdekképviselet által kezelt több mint 11 milliárd forintos vagyonról. Ezt a korábbi években felvett támogatások 50 százalékának levonásával számítják ki a befizető szövetkezetekre. A további szabályokról a megyei, szakmai szövetségek küldöttjeiből megalkotandó bizottság dönt. A szövetkezeti törvény módosításáról, illetve megújításáról nem határozott, erről a kérdésről az országos küldöttközgyűlés a későbbiekben alakítja ki végleges álláspontját.

A tolerancia nem gyengeség

Liberális műhely címmel a magyar liberális hagyományokról, illetve az MDF-en belüli törekvésekről rendeztek vitafórumot Debrecenben.

A tanácskozáson Keresztes K. Sándor, az MDF alelnöke szervezetét olyan gyűjtőpártként határozta meg, amelyben együtt vannak jelen a liberális eszmék, a népi nemzeti hagyományok és a keresztény értékek. Ezen szellemi műhelyek, irányzatok szintéziséből táplálkozhat a Magyar Demokrata Fórum politikája – mondta. A tanácskozás egyik külföldi vendége, Richard Reich svájci parlamenti képviselő, a Liberális Internacionálé alelnöke előadásában a liberalizmusról, mint az embert szolgáló politikai rendről beszélt. Hangsúlyozta a tolerancia szerepét: a liberális politikában a tolerancia nem a gyengeség, hanem a stabilitás jele – vélekedett.

Pozsgay
a lista élén

(Folyt. Az 1. old.)

A szocialisták javasolják, hogy az országos lista állítására jogot szerzett pártok február 24. után ismét tárgyaljanak a nemzet égető gondjainak megoldásáról. Az MSZP megvitatta az önkormányzati törvény koncepcióját. Eszerint a demokratikus jogállamiság nem képzelhető el a népképviselet elvére épülő önkormányzatok nélkül, amelyeket a hatalommegosztás egészének rendszerébe illesztve kell vizsgálni. Ilyen értelemben a szocialisták kezdetől fogva a sztálini tanácsrendszer lebontását tartják fontosnak. Az önkormányzat működésének alapja a széles értelemben vett önkormányzati tulajdon léte. Ez nem csupán lehetséges, hanem szükséges eleme a pártállam lebontásának. Hiánya, illetve mennyiségi-minőségi korlátozása magában hordozza annak veszélyét, hogy az egy-párt-állam helyett teret kap a többpárt-állam, amely lényegét tekintve a korábbihoz hasonló pártállam uralmát jelenti a társadalom felett. A megyék kérdésében a szocialisták álláspontja az, hogy szűnjön meg a területfejlesztő, forráselosztó, hierarchikus hatalmi központ. Ugyanakkor nem zárják ki annak lehetőségét, hogy a területi feladatokat ellátó megye jöjjön létre.

Ígéret, szép szó...

Égető kérdések

A Szocialista Párt Országos Választmánya február 17-i ülésén úgy döntött, hogy az ország közvéleményéhez fordul. Megalapozatlan ígérek helyett gyakorlati kérdéseket kívánnak a választási küzdelem középpontjába állítani:

1. Mit lehet ténylegesen tenni a vágató infláció megelőzéséért?
2. Miként csökkenthető a lehető legkisebbre a munkanélküliség a gazdasági szerkezetváltás során?
3. Hogyan enyhíthetők az elszegényedő társadalmi rétegek, a fiatalok, a nyugdíjasok terhei?
4. Miként alakítható ki olyan demokratikus társadalmi-gazdasági szerkezet, amely egyaránt szolgálja a vállalkozókedv élénkítését, a munkavállalók anyagi biztonságát és a szellemi értékteremtés kibontakozását?

Az olcsó politikai fogásként alkalmazott teljesíthetetlen követelések, az élelmiszer-ellátást fenyegető földtulajdonviták, az ország működését veszélyeztető, provokatív céllal meghirdetett sztrájkfelhívások, a határainkon túl visszatetsztést keltő felelőtlen akciók formájukban demokratikusnak tűnhetnek ugyan, de a magyar jövőt fenyegetik.

Az Országos Választmány megerősítette: a szocialisták etikus eszközökkel, megalapozott érvekkel állnak választóik elé. A szocialisták tudják: a mai ígéreteket a választások után teljesíteni kell, azokat a nép számon fogja kérni. Ezért felhívják a többi párt figyelmét: ne csupán a hatalom megragadására összpontosítsanak, de a nemzet hosszú távú érdekei is vezéreljék cselekedeteiket.

Alkohol- és nikotinbojkott

Márciusban lesz egy esztendeje, hogy a Józan Élet Szövetség, Magyarországon szokatlan kezdeményezésként, tíznapos részleges alkohol- és nikotinvásárlási bojkottot hirdetett – tiltakozásul az áremelések, a válság terheinek a szegény rétegekre hártása ellen. A bojkott jelmondata, sajnos, akutálisabb, mint valaha: egészség- és családellenes árpolitikaival nem lehet a kibontakozást megalapozni! És ma már 65 tagszervezet, 150 ezer tag nyomósítja a felhívást.

A már minden ésszerű mértéket felrúgó lakossági önmérgezés lehet, hogy tetemes költségvetési bevétellel jár, de a családok megélhetési gondjait csak megsokszorozza, és egészségünket-életünket is veszélyezteti. Hogyan tudnánk a fejlődő Európához igazodni egy olyan lakossággal, amely – mértéktelen önmérgezés miatt – a kontinens legrövidebb produktív élettartamára számíthat csak?!

A részleges bojkott, a káros fogyasztás minimális csökkentése is – ha ez tömegmértetű lesz, mint tavaly volt – a józan, mérsékletes többség határozott tiltakozása lehet az inflációs nyomorpolitika ellen, és józan példa az ország vezetői, meg pártjai számára – a személyes és intézményes takarékoságra, ami nélkül valóban nem tud talpra állni eladósodott nemzetünk. E békés demonstráció különös jelentőséget nyer most, a választások küszöbén. Eppen ezért tűztük ki megvalósítására a választásokat megelőző hetet, mégpedig Kossuth Lajos szellemében, aki 1841-ben így írt a Pestü Hírlapban: „De mi tudjuk, milyen nehéz feladat még egy kínai császárnak is a népmámor ellen (legyen mákony vagy pálinkamámor, mindegy) háborút indítani; s azért csak azt óhajtánók ezúttal legalább, hogy a falusi előljárók botránkozató szokásai eltöröltetnének, s ezzel is növelhetnék a tekintélyüket, mellyel bírnuk kell...”

Országos Dohányfüstmentes Egyesület
Józan Élet Egészség- és Családvédő Országos Szövetség

SZÁZHETVENÖT ÉVE SZÜLETETT SAXLEHNER ANDRÁS

Az a hihetetlenül kártékony társadalmi formáció, mely szerencsére végnapjait éli, s melyet „szocializmus” néven tartunk nyilván – illetve igyekszünk elfelejteni – sikerrel szoktatta le népünk fiait a vállalkozásról, az egyéni kezdeményezésről, a többre, jobbra törekvésről.

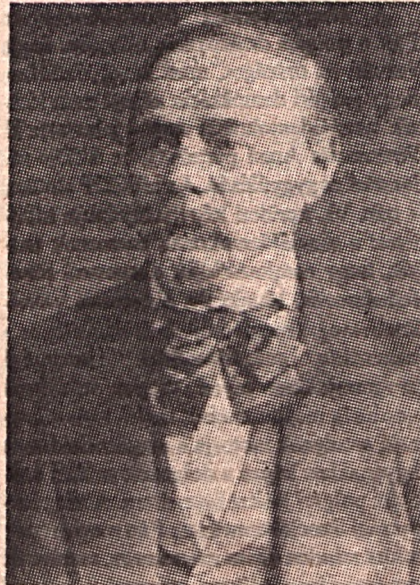
Mindent kezdhünk előlről! S milyen jó, hogy múltunkba nézve számtalan kiváló, eredményes férfiú lelkesítő példája tűnik elénk. Egyikük, *Saxlehner András* a dél-budai „Hunyadi János” keserűvíz-telep létrehozója, alapítója, majd világhírűvé fejlesztője a bátor kezdeményező-készség, a mérész kockázatvállalás követendő példája. Amiért most éppen rá emlékezünk, annak oka az, hogy ma 175 évvel ezelőtt, 1815. február 19-én született Kőszegen. (Poncichter ősei évszázadokra visszamenően itt, Magyarország legnyugatibb részein éltek: a legrégebbi ismert adat szerint Saxlehner György 1600-ban Bánfalván – ma Wandorf, Burgenland – kötött házasságot.) Valamennyi ismert Saxlehner-ős – dédapja, nagyapja s apja is – posztókéssítő mester volt. András megtörte e hagyományt, amennyiben nem készítette, hanem árulta a posztót. Iskoláit befejezve, öt év tanoncidő után a soproni Behserer-testvérek rövidáru kereskedésében szerzett segédlevelet 1832-ben. Később családjával Pestre költözött, s a Váci utcai Perger és Murman-cég posztókereskedésében nyert alkalmazást. Lelkes híve volt a hazai ipar támogatásának, tagja a „Honi Védegylet”-nek, s így az első magyar reformkornak is aktív részese lehetett. Kossuth Lajos személyes bátorítására 1845-ben már saját posztókereskedést nyitott a Váci utcában, melyet a „Fekete kutyához” címzett, s melyet Sámuel öccsével közösen ve-

zetett. Korán elhunyt első feleségétől egy, majd második nejétől, a pozsonyi Pelikán Emiliától 17 év alatt még kilenc gyermeke született.

A jól menő Váci utcai üzletbe a városi polgárok, de a környező falvak népe is szívesen járt vásárolni. Az utóbbi vásárlói körbe tartozott bizonyos *Bayer József* is, a Dobogó- és Péter-hegy között húzóódó őrségi és őrmezői Lapos-völgy tulajdonosa, aki elpanaszolta a posztósoknak, hogy a földjén nemrég ásott kútja keserű vizet ad, s ezt nem isszák az állatok. Több se kellett Saxlehner Andrásnak: mintát vett a Beyer szidta kútból, s megvizsgáltatta egy törvényszéki vegyészrel. Az eredmény: nagy töménységű keserűvíz, élettani hatása pedig a *hashajtás!* Ez volt az a pillanat, amikor hősiünknek választania kellett. Marad a jól bevezetett, jövedelmező belvárosi üzletnél vagy – mint ma mondanánk – „profil vált”. Merészen szerencsét próbált, s még 1862-ben megvette Bayertől a keserűvizet adó telket 4000

A „Hunyadi” keserűvíz gazdája

forintért. Öccse tovább vezette az üzletet, jómaga pedig gőzerővel fogott hozzá a keserűvíz termelésének, palackozásának, csomagolásának és szállításának, mint új ismereteknek az elsajátításához! Egyedül az értékesítést illetően kamatoztathatta kereskedelmi tapasztalatait.

Hogy Saxlehner András nem volt akármilyen vállalkozó, azt az események fényesen igazolták: 1863-ban diadalútjára indult az általa kitermelt és forgalmazott „Hunyadi János” keserűvíz. Mert hogy a híres törökverő hadvezér nevét jegyeztette be márkanevként, e jelöléssel lett világhírű. Az indulás évében három kutat ásatott a Dobogó-hegy lábánál, s még 1863-ban 41 ezer palack keserűvizet adott el itthon. A következő évben 99 ezer, 1869-ben pedig már 304 ezer volt a belföldi értékesítés. Az utóbbi évben 50 ezer palackkal beindította az exportot is, mely néhány év alatt sokszorosan meghaladta a hazai forgalmazást.

Mind jobban emelkedő jövedelme újabb telekvásárlásokra ösztönözte, s 1888-ban már övé volt az egész őrsödi völgy és Dobogó-hegy is.

Újabb és újabb kutakat is ásatott: 1885-ben már 70 (!) kútból jött a keserűvíz. Saxlehner András egészsége 1889 elején megromlott. Gyógykezelésre feleségével Karlsbadba indult, de utazás közben rosszul lett a vonaton. Az orvosi segítség ellenére Bécsben, 1889. május 24-én, 75 éves korában tüdőgyulladás következtében elhunyt. Három nappal később a Kerepesi temetőben lévő családi mauzóleumban helyezték – öröknek nem nevezhető – nyugalomra. Az történt ugyanis, hogy a Rákosi-korszak emberi teljesítmények iránt érzéketlen szörnyetegei a halottak nyugalomát sem kímélték, ha azok életükben „nagypolgári” családban pergették napjaikat. A Saxlehner-kripta 1953-ban az őrjögő fenevadak pusztításának esett áldozatul! A földi maradványok pedig a rákoskeresztúri köztemetőbe kerültek, egy dísztelenül egyszerű obeliszka alá, az igénytelen proletárlélek számára is elviselhető küllemet nyervén. A cégalapító halála után fiai vették át a munka irányítását, s nyitottak exportirodát Párizsban, Londonban és New Yorkban is. Az amerikai nagyvárosban az egyik első – ma is álló – felhőkarcolóban volt az irodájuk. Tetején a cég kakasos reklámjával, melynek szövege szerint: „Amikor a kakas a reggelt hirdeti, igyon Hunyadi János keserűvizet”. Saxlehner András, a nagyszerű, a mai időkben kezdődő második magyar reformkor emberének is példát adó, vállalkozó kútjai ma is működnek. A mai cég neve „Vízkezelő és Fűtő Vállalat”, amely igen tiszteltre méltóan ápolja az alapító Saxlehner-hagyományokat, mindenekelőtt Kiss Imre telepvezető jóvoltából.

Polgárdy Géza

Magyar szakértői küldöttség az OECD-nél

– Magyar szakértői küldöttség tárgyalt több napon át Párizsban az OECD, a gazdaságilag fejlett országok együttműködési és fejlesztési szervezete központjában. A küldöttséget, amelynek vezetője dr. Balázs Péter, a Kereskedelmi Minisztérium Külgazdaságpolitikai Főosztályának a vezetője volt, fogadta Jean-Claude Paye, a szervezet főtitkára, s megbeszélést folytattak az OECD vezető szakértőivel a szervezet tevékenységéről, az együttműködés lehetőségeiről.

Dr. Balázs Péter a tárgyalásokról az MTI tudósítójának elmondotta, hogy ilyen jellegű megbeszélésre első ízben került sor, s a magyar küldöttséget igen szívélyesen fogadták. A vezető ipari országok szervezetével eddig semmiféle hivatalos kapcsolat sem állt fenn.

Magyarország egyelőre az együttműködés lehetőségeit kívánja megismerni, egyes területeken be kíván kapcsolódni az OECD tevékenységé-

be, vizsgálataiba, lehetőséget kíván kapni arra, hogy hozzájusson a szervezet által végzett vizsgálatok, gazdasági elemzések, ajánlások anyagaihoz, mert azok jelentős mértékben megkönnyíthetik a magyar gazdaság átalakításával kapcsolatos munkákat.

– OECD megalakulása óta foglalkozik a piacgazdaság legkülönbözőbb kérdéseivel, azok elemzésével, keresi az egyes problémák optimális megoldását. Mivel Magyarország áttér a piacgazdaságra, a szervezet tapasztalatai igen nagy segítséget nyújthatnak ehhez – mondotta dr. Balázs Péter. – Magyarország egyelőre nem kíván a szervezet tagja lenni, de kölcsönös készség mutatkozik az együttműködésre. Szeretnénk felhasználni a számunkra alkalmas elemzéseket, vizsgálati módszereket, ugyanakkor felajánlottuk együttműködésünket a különböző vizsgálatokban, elemzésekben történő részvételre. Erre több területen is látunk lehetőséget.

A NAGY KELETI SZOMSZÉD NEM ZSÁKMÁNYOL KI MINKET?

A magyar–szovjet gazdasági együttműködés válságának leküzdésére, a felhalmozódott problémák felszámolására egyetlen lehetőség kínálkozik: az árucserre konvertibilis valutában, világgpiaci áron való elszámolása, a kapcsolatok piaci alapon való megközelítése – írja szombati számában a Pravda. A magyar–szovjet barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés évfordulója alkalmából írt cikk a két ország gazdasági kapcsolatainak továbbfejlesztését akadályozó problémákat elemzi. Emlékeztet exportkorlátozó intézkedéseinkre, a 952 millió rubeles szovjet tartozásra, s a BHG, a MOM, a Rába és az Ikarus példáján mutatja be, mivel fenyeget a kormány intézkedése. A Pravda Apró Piroška miniszterhelyettes idézve kitér arra, hogy 1976 és 1986 között a nyersanyagárak változásai miatt Magyarországnak nyolcmilliárd rubellel többet kellett exportálnia a Szovjetunióba. A tudósítás szerint jogos az a magyar szemrehányás is, hogy a szovjet partnerek hosszú éveken keresztül ugyanazokat a magyar árukat rendelték meg, a szigorú kontingensek miatt nem érvényesültek a piaci mechanizmusok, senki sem volt érdekelt a minőség javításában, a műszaki fejlesztésben. A vállalkozási szabadság helyett még több lett a tilalomfa, még az elátkozott régi mechanizmushoz képest is – idézi a lap Gábor András, a Magyar Gazdasági Kamara elnökének véleményét a szovjet exportot korlátozó intézkedés kapcsán. A magyar szakember szerint az államkassza évi 60 milliárd forint bevételre tesz szert a magyar–szovjet forgalomból, de ennek ellenére a közvéleményben még mindig az a nézet uralkodik, hogy a nagy keleti szomszéd kizsákmányolja Magyarországot. Az exportot és az importot azonos mércék alapján kellene kezelni, nyilvánosságra hozni a profitadatokat, s azt, mire költi a kormány a befolyt összegeket. A lap szerint Magyarország gazdaságpolitikáját a nemzetközi pénzügyi szervezetek határozzák meg, s ezek követelték: az év végéig teremtsék meg a magyar–szovjet kereskedelem egyensúlyát. A Pravda ugyanakkor megjegyzi, hogy a világgpiaci árak bevezetésével Magyarország egy év alatt 1,5–1,8 milliárd dollárral tartozna a Szovjetunióknak.

A vörös birodalom peremén IV.

Az ország neve: Jemeni Népi Demokratikus Köztársaság. Vezető ereje (eddig) a Jemeni Szocialista Párt. Az egypártrendszerű pártállamban ez az állampárt. Hogyan az már elvtársak között illik, nem maradnak el a véres hatalmi harcok sem, amelyek – természetesen – csak az elvek tisztaságáért és a politikai hibák kijavításáért folynak: 1986 januárjában összecsapások robbannak ki az állam 1980-ban leváltott elnökének hívei, valamint az éppen hatalmon lévő elnök fegyveresei között. A palotaforradalomként kezdődő küzdelemből rövid, de dühödtt polgárháború válik; a vezetés több tagját megölik, illetve kivégzik, a köznép soraiból több ezer az áldozatok száma. A munkaképes korú férfilakosság egyharmada – ha ugyan nem a fele – elhagyja az országot, és Észak-Jemenbe, vagy Szaúd-Arábiába keres megélhetést.

A korábbi angol uralom idején Aden néven ismert Dél-Jemenben 1978. október 14-ével bekövetkezett fordulat – a „forradalom” – nyomán hatalomra jutott arab marxisták mindent államossítottak: a lakásokat ugyanúgy, mint a kis boltokat, vagy a halászbárkákat. Azóta elismerték, hogy a politikában és gazdaságpolitikában elkövetett hibák vezettek az 1986-os súlyos belső konfliktushoz.

Ma a dél-jemeni állampárt is felülvizsgálja „szocialista” irányvonalát. Számos területen ismét lehetővé kívánja tenni a magánvállalkozást, elsőként a halászat, a mezőgazdaság és az idegenforgalom terén. Politikai változásokra is sor kerül: december 11-én a pártvezetés állást foglalt a többpártrendszer bevezetése mellett.

Peresztrojka a sivatag szélén

Politikai nyitás – fenntartásokkal

Dzsarallah Omár, az állampárt Politikai Bizottságának egy észak-jemeni származású tagja volt az első, aki nyilvánosan szót emelt a politikai pluralizmusért. Ő az észak-jemeni rezsim és vezetője, Ali Abdallah Szaleh ezredes ellen 1979/80-ban küzdő baloldali ellenzékhez tartozott. Amikor csoportja vereséget szenvedett, átment Dél-Jemenbe, ahol részben be is illeszkedett a hatalmi gépezetbe. Dzsarallah Omár csoportja, mely magát a Népi Egység Pártjának nevezi, együttműködik észak-jemeni emigránsok egy másik csoportjával, a Helyesbítési Fronttal, amelyet Mudzsahed Kauhali vezet.

Legutóbb megjelentek a színen a nasszeristák is, és várható, hogy az Irakban hatalmon lévő Baath Párt dél-jemeni megfelelője is működésbe kezd, persze Irak-barát irányzattal. Úgy látszik azonban, hogy ezeken túlmenően más pártok egyelőre nem kapnak zöld fényt. Azok működését engedélyezik csak – mondta az állampárt szóvivője –, amelyek hitet tesznek a jemeni forradalom mellett...

A dél-arábiai Liga és a Megszállt Dél-Jemen Felszabadítási Frontja (FLOSJ), amelyeket a hatvanas évek végén és a hetvenes években a későbbi marxista egységpárt erői kiszorítottak és szétverték, nem kezdhetik újra működésüket. Vezetőik emigrációban maradnak. Nem térhet vissza a dél-jemeni politikai életbe az ország volt elnöke, Ali Nasszer Mohammed sem, aki 1986 óta híveivel együtt Észak-Jemenben él.

Az adeni kormány mérsékelt pluralizmusa nem mindenkint elégít ki. A dél-arábiai Liga Londonból arra

szólította fel, hogy hívjon össze politikai tanácskozást valamennyi dél-jemeni politikai csoportosulás részvételével, és ezen állapodjanak meg a valódi liberalizálódáshoz szükséges teendőkről.

A rendszer liberalizálása azért is sürgető, mert a jemeniek mind északon, mind délen áthatja az összetartozás érzése és a törekvés egységes jemeni állam létrehozására, márpedig Észak-Jemenben jóval liberálisabb rendszer van uralmon.

Az egység még mindig kétséges

A két jemeni állam egyesítése 1972 óta vissza-visszatérő témája a szanaai és adeni politikai életnek. Utoljára 1989. november 30-án, az észak-jemeni elnök adeni hivatalos látogatása alkalmával nyilatkoztatták ki, hogy most már csakugyan hozzájárulnak az egység megteremtéséhez.

Az északiakat ezt megelőzően a sajtóban tették közzé elképzeléseiket. Ezek szerint a két állam föderációját hoznák létre, melyben a külügyeket és a hadügyeket egy-egy közös minisztérium irányítaná. A föderatív állam fővárosa Szanaa lenne, az észak-jemeni kormány mai székhelye.

A dél-jemeni marxisták, akik nyíltan nem akarnak az egységtörekvések ellen fordulni, másrészt abban reménykednek, hogy az ő elképzeléseik szerinti egység teret adna befolyásuk kiterjesztésére északon, azt hangoztatják, hogy az egység jó, az egység szép, de nem úgy kell megvalósítani, ahogyan az északiak akarják. Hanem „alulról”, azaz úgy, hogy a dél-jemeni Szocialista Párt (ez a titkosszolgálat útján szorosban kézben tartott állampárt) valamiképp olvadjon össze a

sokkal lazább szervezettű észak-jemeni Általános Népi Kongresszussal.

A november végi tárgyalásokon az a kompromisszum született, hogy hat hónapon belül a két ország törvényhozási elveit terjesztik az 1979-ben Kuvaitban kialakított és 1981 folyamán alkotmánytervezetben rögzített megállapodást a két Jemen egységéről. Ha a két törvényhozó szerv ezt elfogadja, akkor további hat hónapon belül népszavazásra bocsátják az alkotmányt, majd újabb fél éven belül megválasztják az egyesített országgyűlést.

A két állam egyesítésére most első ízben jött létre egy határidőkhöz kötött akcióprogram. A népszavazás, majd a választások ellenőrzésére bizottságot is felállítottak a két belügyminiszterrel az élen. A baj csak az, hogy egyik államban sem a parlament a döntő tényező: északon az államelnök az, délen pedig az állampárt központi bizottsága és annak elnöke.

Kedvezőbb külső feltételek

Míg az egység belső feltételei, a hatalom megosztásának jövődó módjai továbbra sem világosak, a külső körülmények tekintetében javult a helyzet a hetvenes évekhez és a nyolcvanas évek elejéhez képest.

A Szovjetunió számára Dél-Jemen világpolitikai okok folytán már nem annyira fontos. A dél-jemeni állampárton belül négy éve lezajlott véres leszámolás is csökkentette az ország stratégiai értékét Moszkva szempontjából. Ráadásul a Kreml az adeni kormány pénzügyi támogatására is kevésbé hajlandó.

Kedvező a jemeni egységtörekvések számára az is, hogy Szaúd-Arábia szemlátomást nem ellenzi már ezeket. Mi több, a szaúdiak gazdasági támogatást nyújtanak Dél-Jemennek. Úgy látszik, többé nem találják a marxista adeni kormányt oly félelmetesnek, mint korábban.

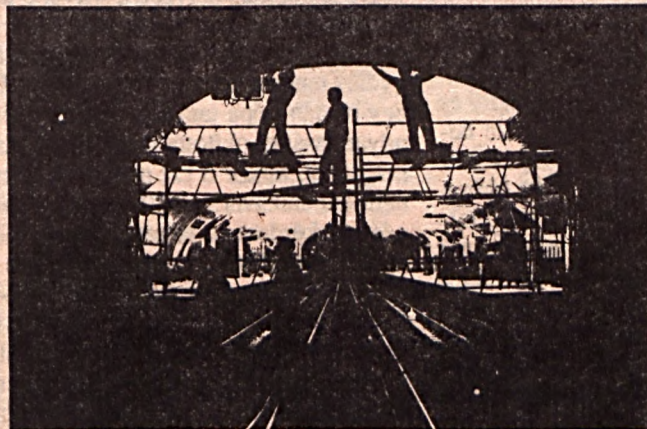
(Az NZZ nyomán: Gadó György)

A földalatti a világ legtöbb, metróval rendelkező városában felismerhető több jellegzetességükről. A New York-i koszorúságával, valamint festékszerű palackokkal készített szgraffitóival ellentétben áll a moszkvaiak szinte művészi igénytelenséggel díszített metrója. Az athéni földalatti a századelőt idézi (nemcsak kinézetben, hanem műszaki színvonalában is), míg a budapesti a maga puritánságával és célszerűségével tűnik ki. A párizsi azonban egyik jelzővel sem illethető kizárólagosan, mindenből van benne egy kicsi. Ami mégis külön élménnyé változtatja ott a metrózást, arról maguk az utasok tehetnek. Pontosabban azok, akik a metrót használják fel némely excentrikus képességük megcsillogtatására. De erről majd később.

Párizs az avantgardra, a meghökkenítő dolgokra áhítozók kimeríthetetlen kincsesbányája. Ez elsősorban a rengeteg önjelölt művész változatos produkcióit jelenti, de ugyanúgy a meghökkenítő, egyben felettébb érdekes szobrok és épületek sokaságát is.

Ha a Párizsban tartózkodó turista megpróbálja a látnivalóknak csak egy részét megtekinteni, ahhoz nem keveset kell utaznia. Ennek leggyorsabb és legolcsóbb eszköze a metró. Persze, a magyar zsebnék így is meglehetősen drága, de ha az illető nem óhajt kilométereket gyalogolni, ez megfizethet-

Underground á la Párizs

Metróépítők

(Patrick Duval felvétele)

tő, feltéve, ha nem 50 dollárral indult el otthonról az ember. Nem mindegy azonban a jegyváltás módja. Ha valaki egyenként veszi a bilétát, eldicsekedhet vele otthon, hogy így mulat egy magyar úr. A szólójegy csaknem 5 frankos ára eleve megkérdőjelezné az utazást (1 frank kb. 11 Ft), de szerencsére nincs szükség ennyi pénz kiadására. Lehet kapni tízes csomagot is 28 frankért, ami – ha a budapesti metróárral hasonlítjuk össze –, még mindig némi árkülönbséget mutat. Am az okos útvonaltervezéssel sokáig elég lehet.

Nincs értelme összehasonlítani a két város árait, s érvényes ez a föld-

alattival is. A két szolid budapesti vonallal szemben itt valóságos metrólabirintus van. A kissé megriadt turista bizony könnyen elkeveredhet és nem kis erőfeszítésbe kerül, míg átjut egyik oldalról a másikra. S ha megtalálta a keresett vonalat, bizton számíthat arra, hogy utazása nem lesz egyhangú. Jómagam is érdeklődve figyeltem azt az embert, aki az egyébként zsúfolt kocsik közepén lecövekelve, egy hordozható erősítő és egy elektromos gitár segítségével kellemes bluesszámokat kezdett el játszani és énekelni, persze a megfelelő hangerővel. Van, aki nem pazarolja pénzét drága zeneszerszámokra, hanem egyedül a

torkában bízik. Az elviselhető énekhangot nélkülözök prózában próbálják ki képességeiket.

Legkedvesebb emlékem egyébként arról a férfiról maradt, aki nem énekel, nem szavalt, hanem élénken gesztikulálva magyarázott vagy 5 percig, majd kalapját lekapva adakozásra szólította föl hallgatóságát. Persze – mivel franciául nem tudok – talán csak nekem tűnt mulatságosnak az eset.

Az élet nem csupán a metrókocsiban zajlik, a peronon lévők sem tétlenkednek. Könnyen tehetik, produkciójukat nem nyomja el a beérkező és távozó szerelvények zaja. A párizsi metró ugyanis szép, nagy gumikerekeken fut, ezért csendes. Egy hölgy közvetlenül a szerelvények mellett táborozott le, aki szerintem a távhegedülés világrekordját döntötte meg. Délelőtt 9-kor találkozunk vele a Louvre megállójában és délután 4-kor, visszafelé menet, még mindig buzgón húzta a vonóját. Nem kis teljesítmény!

Jól tudom, egy francia utazást nem elsősorban ezek az élmények tesznek emlékeztetővé, de hozzásegíthetnek, hogy az utat és az országot a meghittetebbnék és barátságosabbnak lássuk. Így akár évek múltán is derűt fakaszthat az emlékezés.

Óvári Zsolt

Kölcsönös megértés?

Remélem, a kedves olvasó illően elborzadt a cím láttán, hiszen a „kölcsönös megértés” frázisát annyian és annyiszor pufogtatták már, hogy manapság aligha pukkan. Azt hiszem; mindannyian úgy vagyunk vele: pukkanunk, ki a méregtől, a bosszúságtól, valahányszor csak találkozunk vele. Nos hát, az elmúlt napokban ugyancsak volt alkalmunk, nem is mérgeződni (túl enyhe a szó) – inkább elborzadni.

Erdélyben hét évtizede elnyomott magyarok tüntetnek elemi emberi jogaikért, nyelvükért, kultúrájukért, iskoláikért, veszélyeztetett identitásukért.

És tüntetnek Erdélyben a románok is – magyarok elemi jogainak megadása, elismerése ellen.

Képzünk el (nem is olyan nehéz!), hogy akad amúgy józan, értelmes ember, valahol távol Kelet-Európától, akinek alig vannak ismeretei az „erdélyi kérdést” illetően. Csupán a fenti két információval rendelkezik (mely lényegében egyetlen információ két oldala). És ép, józan emberi elmével. Állásfoglalása nem lehet kétséges: remélhetően felháborodna. Talán ezt mondaná: „De hát uraim, emberek! Az embereknek emberi jogok kellene. Elfordulhat, hogy egy embercsoport más emberek, egy másik emberi közösség elemi jogai ellen tüntessen?! Na, de ilyet!” És emberünk minden bizonnyal elítélné az emberi jogok ellen tüntetőket. Mert ez így természetes, így ésszerű – és így: emberi!

E röpké – helyzettől való – elvonatkoztatás után még abszurdabbnak tűnhet az az állásfoglalás, mely „kölcsönös megértésre” szólítja fel azokat is, akik jogaikért tüntetnek – és azokat is, akik nem akarják visszaadni embertársaik emberi jogait. Hát megértheti józanul gondolkodó ember azokat, akik másokat lelki-tudati csonkaságra ítélik?! Ezeknek az emberi jogok ellen tüntetőknél a gondolkodását, cselekedeteit ha kívülállóként érthetetlennek ítélik, akkor miért szólítjuk fel az áldozataikat vagy áldozataikra lévendőket arra, hogy megértsék őket? Méghozzá „kölcsönösen”?!

A helyzet, legalábbis logikusan gondolkodó lények számára, teljesen világos és egyértelmű: nem kölcsönös megértésre kell felhívni a „feleket”, hanem megértésre(!), emberiségre felszólítani azokat, akiktől ez annyira idegen, hogy egyenesen tüntetésre sarkallja őket még a gondolat felmerülése is.

Amikor a magyar külpolitika és a nyilvánosság különböző fórumainak képviselői kölcsönös megértésre szólítják fel az erdélyi magyarokat és románokat, többszörös hibát követnek el. Először is: ők nem annyit tudnak az „erdélyi kérdésről”, mint az imént feltételezett távoli szemlélő. Másodszor: állásfoglalásuk lefegyverző a kiszolgáltatottakra és biztató a jogsértőkre nézve, hiszen ugyanolyan szintre helyezi őket. Harmadszor: ez a fajta állásfoglalás megtéveszti a világot (ama sokat emlegetett távoli szemlélőt) is, hiszen megzavarja az ítéletalkotásban. Számára ugyanis egyértelmű a helyzet, mint erre fentebb utaltunk. Neki a jogaikért tüntető erdélyi magyarokért kell természetszerűen – és a helyzetelemzésből fakadóan – kiállania, nyilatkoznia. De ha az erdélyi magyarok jogos ügyét ugyancsak jogos nemzeti alapon vállaló magyarországi „hivatalosságtól-félhivatalosságtól” a kölcsönös megértésre való felhívás abszurd meg-

nyilvánulásait látja – akkor bizony azt gondolja, hogy mégiscsak van ott homály, mégiscsak van valami a román tüntetésekben, ha a magyarok, ahelyett, hogy egyértelműen elítélnék azokat, szép csendben „kölcsönös megértésre” buzdítják az erdélyi magyarságot. Megbénítja ez a fajta (honnan örökölt?) ostoba viszonyulás a veszélyeztetett erdélyi magyar és a vele potenciálisan szolidaritást vállalni kész „világpolgárt” egyaránt. És ebből következően megerősíti a jogtiprást jogosnak feltüntető tömeget.

Félelmetes ez a csapda. Annál is inkább, mert minden szinten, a mindennapi élet minden területén készenlében áll: az áldozatszedésre. Az még külön fájdalmas, hogy az emberi jogok ellen tüntető tudatosan állítgatják a démoni csapdát. Miért ne tennék, ha senki nem elemzi a helyzetek abszurditását, sőt kezükre játszanak az áldozatok érdekképviseletére – lehetőségeiknél fogva! – a leghivatottabbak is. A „kölcsönös megértés” (jogosnak elismert) követelményén kapva kap az emberi jogok ellen tüntető erdélyi román, és „megértést” követelve folytatja azt, amit – emberként – elkezdnie sem lett volna szabad. Például a világba kiáltja, hogy az erdélyi magyar nem megértő, sőt mi több: sértően viselkedik... Hogy nézett, és hogyan néz ki még mindig ez a valóságban? Például így: ül egy székelyföldi cukrászdában egy fiatal román tanár, akit a „visszarománosítás” szent (mindenki által elismert, de mindmáig nyíltan el nem ítélt) missziójával küldtek erre a vidékre. És ő „civilizálja” is derekasan a meg nem értő, sértő székelyeket. Rájuk szól: „ha nem beszéltek románul, az udvariatlan, rám nézve sértő, mert én nem értem, amit beszéltek, és azt hiszem, azt hihihitem, hogy rólam folyik a szó, engem szapultok.” A félelmeiktől bénult magyaroknak eszükbe sem jut a replika: „Hölgyem, az sértő, ránk nézve, hogy ilyesmit feltételez rólunk. Az pedig megengedhetetlen, hogy megültsa: egymás között magyarul beszéljünk. De ha Ön beteg és sérült lélek, annál inkább tanulja meg a nyelvünket, hogy ne kelljen attól félnie, e nyelv minden szava Ön ellen irányul”.

De ugyan hogy memé a derék székely efféle szavakkal megsérteni a tanárnőt, hiszen az „okosok” szerint neki meg kell értenie az előjogait, emberi jogok elleni atavisztikus ösztöneit védő hölgyet. A hölgy megértést követel a maga számára, s akiktől követeli, azokat megértésre buzdítják anyanyelvi közösségének hivatalos és félhivatalos fórumai...

Abszurd komédia! De jelenetei mindennaposak Székelyföldön, erdélyi magyar helységekben. Mondhatnánk, hogy csak voltak? A forradalom után Csíkszeredában összegyűltek a Hargita megyei tanárok – megvitatni és megigazítani végre az oktatás helyzetét. Mivel e megyében az oktatottak elsőpró többségben magyarok, és az oktatókat sem sikerült az „aranykorszak” alatt teljesen románokra cserélni – hát a gyűlés magyar nyelven folyt volna. De szólásra emelkedett egy román pópa tanítónő-felesége, és a fenti recept szerint udvariasságra okította magyar tanártársait. Miért beszélnek magyarul, mikor ő ezt a nyelvet nem érti?! Hát nem sértő, nem (román!)vérlázító?! A szünetben egy fiatal magyar tanár megkérdezte a sértett hölgyet, hány éve él magyar környezetben. „Nyolc esztendeje.” Erre a tanár szép csendben elmagyarázta – ékes román nyelven –, hogy arról ismerszik meg az értelmiségi, hogy értelmes és türelmes. Aki nyolc év alatt nem képes megtanulni egy nyelvet, annak értelmiségi mivolta megkérdőjelezhető. Ha meg nem akar, akkor emberi tartásával van baj... És ami az értelmiségre a világ minden szögletében érvényes – azt talán a Székelyföldre „delegált” román értelmiségitől is számon lehet kérni. De legalábbis felhívni rá szívesen sértődő figyelmét...

Sajnos, a fiatal magyar tanár egy folyosó sarkában adta elő mindezt a harcias pópafeleségnek. Azt állítja, annyira nyilvánvaló, amit mondott, hogy egyszerűen szégyellt volna erről fennhangon vitakozni... Pedig csak értelemmel, hangos szóval lehet kikérülni a csapdát.

El kell kezdenünk az élet apró, konkrét helyzeteit megérteni, megértetni, és nagyon pontos tényismeret birtokában érvelve: a kölcsönösségre törni. Ami Erdélyben elkezdődött, azt nem megbénítani, hanem – érvelő elemzéssel – segíteni kell. Ez mindenkinek érdeke. Mielőtt leírnánk vagy kimondanánk: kölcsönös megértés, próbáljuk helyzetekre vonatkoztatva elemezni, hogy ez a két szó külön-külön és együtt mit jelent.

A könyv maga is rekord: Guinness

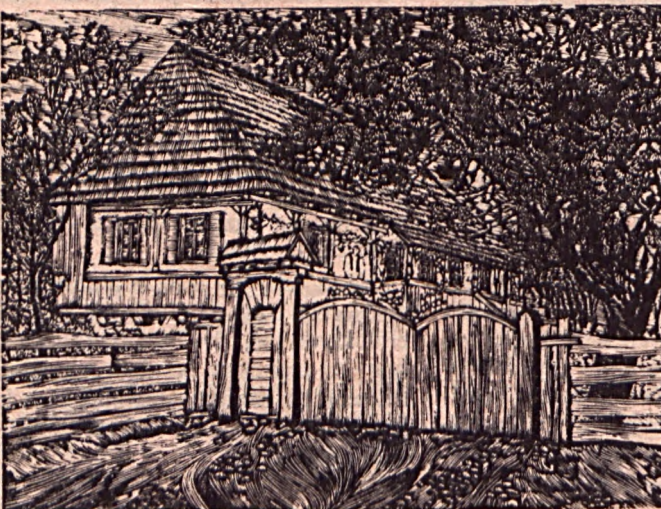
Egy szombati napon, 1951 novemberében Sir Hugh Beaver Írország egy szép vidékén vadászgatott, ám képtelen volt néhány aranylilét puszkavégre kapni. Még aznap este vitatkoztak a vadászaton résztvevők, és rájöttek, hogy kézikönyvek hiányában lehetetlen választ kapni arra a kérdésre, vajon az aranylile a leggyorsabb vadon élő szárnyas vagy sem? 1954-ig semmi sem történt. Egy újabb vitában szóba került az, talán a fajt még gyorsabb madár, mint az aranylile. Sir Hugh ekkor elgondolkodott azon, vajon hány hasonló kérdésről vitakoznak estéről estére az emberek Anglia és Írország 81 400 kiskocsmájában, de nincs könyv, melynek segítségével el lehetne dönteni bármely vitát.

Sir Hugh ekkor megelégedte a tudatlanságot, és összefogott egy jól menő adatgyűjtő iroda munkatársaival. A Guinness Rekordok Könyve 1957 karácsonyán első lett a bestsellerlistákon, s ezt az előkelő pozíciót évről évre megtartja. 1974-ben már maga a könyv is bekerült saját magába: a 23,9 millió eladott példánnyal a könyvkiadás történetének legkelendőbb jogdíjas kötete lett. 1987-ben az egész világon értékesített összpéldányszám 57 millió fölé emelkedett, s a könyvet egymásra rakva, több mint 163-szor haladnák meg a Mount Everest csúcsát.

Nem szokványos könyvvel állunk szemben. A közismert, közkedvelt, humoros rekordokon kívül számtalan természettudományos, földrajzi, történelmi rekordadat található a könyvben; a leghosszabb hajó emberektől kezdve a legmagasabb hegyeken át a legtágasabb csatornáig, a legkorábbi repülésekig, a bűza hektáronkénti rekordterméséig, a leggazdagabb családig, a legsikeresebb lóig, a legnagyobb tengeri ütközetig és a legősibb meteoritig minden és mindenki. Tudják Önök például, hogy ki volt a világ legfősvényebb embere? Henrietta Howland Green (1835-1916), akinek csak egyik bankbetéte 31,4 millió dollárt tett ki. Egyszer olyan sok időbe telt, míg ingyenes kórházat talált sértült fiának, hogy annak amputálni kellett egyik lábát. O maga hideg zabkását evett, hogy megspórolja a melegítés költségét. 95 millió dollár értékű ingatlan volt. A legnagyobb távolság, amelyre 24 óra alatt egy babakocsit eltoltak, 536,62 kilométer volt. Ezt 1988 őszén hatvan belga fiatal hajította végre. A leggyorsabb borbély Denny Rowe. Kentben 1 óra alatt 1994 embert borotvált meg úgy, hogy csak négy ember vérzett.

A könyvben helyet kapott néhány magyar rekord is, ám számuk nem túl nagy. A könyv magyarországi kiadója elmondta, idén nyert újabb Guinness-féle könyvet szerénynek megjelenteni: a Sportrekordok és események enciklopédiáját, a rocktörténet sikereit, a bélyegek Guinness-könyvét és egy reprezentatív albumot a világ legérdekesebb állatairól.

F. I.

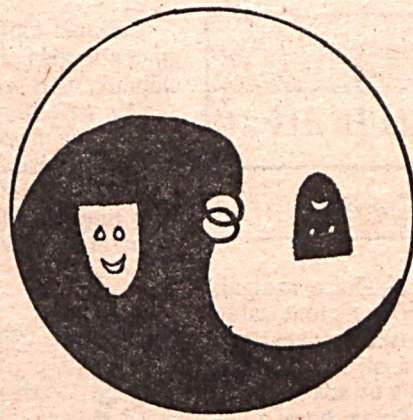

Mendemondák keringenek arról, hogy a Nemzeti Színházban nincs minden rendben, hogy az új igazgatónak, Csiszár Imrének sok az ellenlábas, s a Brecht-mű díszlete milliókba került. Nem érdekel! A produkció a lényeges, hisz az önmagáért beszél. A néző ezért és nem a kulisszatitkokért megy be estéről estére a színházba. S minősít. Nem a tapsával, hiszen alig van olyan előadás, melynek végén nem vastapsos a fogadtatás. Sokkal inkább csöndjével, feszült figyelmével, szívből jövő nevetésével, hangos tetzésnyilvánításával, jelenlétével. A közönség minden rendelkezésre álló eszközzel *A kaukázusi krétakör* mellett voksolt.

Csiszár Imre rendezői pályája kezdetén már egyszer színre vitte a darabot. Legendák szólnak arról, hogy az előadással színházi forradalmat vitt véghez, s azóta hagyományos színházi eszközökkel Brecht-művet nem lehet sikerre vinni. Nem láttam azt az előadást. Néhány éve viszont tanúja voltam egy másik Brecht-darab, a *Galilei élete* miskolci színpadra állításának. A rendező ritkán látható összhangot teremtett a látvány és a gondolat között. Megfogott, magával sodorta a tudós eszme-futtatása. Én már ezt az előadást viszem legendaként tovább. S vele együtt *A kaukázusi krétakör*-t is.

Nincs semmi öncélúság, magamutogatási vágy, művészi eskedés, szemfényvesztés Csiszár rendezésében. Nem először bizonyítja, hogy értője Brecht színházának.

Vayer Tamás kerekében begörgetett dobozdíszletei, a vetített háttér és a jelzések berendezési tárgyak éppen csak annyit tudnak, amennyit a szöveg megkíván. Inkább a Szakács Györgyi tervezte kormányzónéruhák villognak erősebben, hogy pompájukban is

A kaukázusi krétakör a Nemzeti Színházban

hangsúlyozzák a fent és lent közötti távolságokat.

Csiszár úgy hú az íróhoz, hogy gyakran szakít vele. Ragyogó hatáspatront kínál a rendezőnek a szöveg. A darab elején a Galinszk Kecsketenyésztő és a Rosa Luxemburg Gyümölcsstermesztő Kolhoz tagjai terjesztik elő panaszait. Micsoda indítás lenne ez egy kontár kezében! Csiszár nem él vele. Az előadással nem gúnyolódni, de még csak nem is aktualizálni akar. Tisztelni való emberi értéket és talis csillogást állít egymással szembe, s közbe érzelmi hurokat pengetve szólaltatja meg a Krétakör tanmese-történetét.

Már az indító képpel kontrasztot teremt. A mélyből előbúvó szegények hada hiába nyújtja kérelmét a vörös szőnyegen, kínai porcelánfigurákként ellépdelő kormányzócsalád felé. Szavuk a külsőségekben elveszik. Az erősen festett maszk, a stilizált mozgás és az öltözet hatalmas jelképpé válik, és végigkíséri az előadást. Színpadi eszköz ez arra, hogy mellettük a másik oldal egyszerűsége, őszintesége még hangsúlyosabb legyen. Nem szeplőtlen az alul lévő népes serege, csupán

léte, viselkedése emberibb. S ez leginkább a dráma két szálának főalakjára Gruséra, a konyhalányra és Acdakra, a község bolondos bírójára áll. Lágyabb, líraibb szállal szövődik a kormányzó né elhagyott gyermekét magához vevő és sajátjaként nevelő Gruse sorsa, míg vaskosabb humorral a botcsinálta bíróé, hogy egy tárgyaláson egymás mellé kerüljenek, és ketten együtt bizonyítsák emberségüket.

De nem ez az egyedüli eszköz Csiszár kezében, hogy sokszólamúvá tegye az előadást. Új értelmezést kap az énekes alakja. Nemcsak a brechti elidegenítésnek tesz eleget azzal, hogy előrevetíti a következő jelenet eseményeit, hanem dalaival kommentátorként, látnokként, mágusként van jelen. Elidegenítő hatásként „működik” a zene is. A színpad szélén ülő zenészek – Mártha István irányításával – hangokra, muzsikára, zörejekre képezik le a történéseket.

Szokatlan erejű a színészek mozgása is. Ahogy Gruse félelemtől remegve, ám macskaügyességgel átkúszik a szakadt hánclétrán, annak ugyanúgy tétje van, mint Acdak köte-

lek fogságában eljátszott menekülési kísérletének.

Mint ahogy tétje van az egész előadásnak is. A látszatokra épülő hazugságvilágban győzhet-e a tisztaság, az emberi alázat, a tisztelet, a szeretet? Csiszár e rendezése elhitei, hogy mindez megeshet. S ez a színház dala!

Ehhez a bizonyítási kísérlethez szinte a Nemzeti Színház egész társulata segítséget nyújt. Pontosan a helyére kerülő alakok sorával építik a produkciót. Nincsenek hamis hangok, önmagukat előtérbe helyező színészek, s ezekből az apróságokból tevődik össze a siker. Béres Ilona egocentrikus fúria kormányzónéja éppúgy telitalálat, mint Mihályi Győző karónyeltt számnyegéde, vagy Bregyán Péter asszonyféléo testvére. Erős karekter Pregitzer Fruzsina a szakácsnő szerepében és Gáspár Tibor a bugyuta Sauvaként.

Bubik István szuggesztív erejű éneke a jelenetváltásokkor uralja a teret, mozgékony, attraktív, ahogy az egy mindentudótól elvárható. Cserhalmi György rég nem látott arcát mutatja Acdak alakjában. Úgy bolondozik, hogy minden hibája, pénzsóvársága ellenére szeretni kell. Az örült határát súroló szókimondásával elhitei, hogy igazságérzete mennyire természetes. Kubik Anna – sok nagy szerep után – most Grusét is birtokba veszi. Bejárja vele azt az utat, mely a sajnálaton, a féltésen át a ragaszkodásig, az anyaharcig vezet. S mindezt magától érteendő természetességgel teszi. Csak egy próbán bukik el. A krétakörbe állított gyereket nem tudja szétszakítani. Szereti.

Ilyen egyszerű az egész. Csak meg kellene fogadni az énekes bölcs tanácsát: Minden azoké legyen itt, akik bánni tudnak vele.

Csizner Ildikó

Ugye emlékeznek még Ozsda Erikára? Nem? Pedig hat filmben is játszott. Sorolom: *Adj király katonát!*, *Visszaszámlálás*, *Gondviselés és néhány tv-film*. Ozsda Erika mégsem lett színésznő. Jelenleg a Színház- és Filmművészeti Főiskola dramaturgszakán tanul. Nem fordított tehát teljesen hátat a pályának. Hogy milyen is ő valójában? Hogyan fedezték fel? Mit jelent számára az a néhány főszerep, a siker? Ezekre és még számos kérdésre ad választ Erika abban a hosszabb interjúban, ami egy könyv része. **ÁRVÁCSKÁK(?)** címmel a *Laude* kiadónál lát napvilágot a közeljövőben az a kiadvány, amiben több „felfedezett” (és elfeledett?) színészgyerek sorsát ismerhetik meg az olvasók. Az alábbiakban Ozsda Erika néz a jövőbe, vagyis egy részletet közlünk a megjelenésre váró könyvből.

Csapdák

- Mit szeretnél elérni a jövőben?
- Kellene egy lakás..., soha ne romoljon el az autóm..., szeretnék okos lenni..., sokat dolgozni, de nem egyedül, hanem társaimmal együtt. Egyszer jó lenne megélnem, hogy ne okozzon gondot az, hogy meg tudok-e venni egy kiló almát vagy sem.
- Ha van pénzed...
- ...azonnal elköltöm.
- Minden forintod elúszott eddig?

Felfedezettek és elfedezettek

- Igen.
- Mire?
- Utazásra, benzinre, kajára, cigarettára, lakásbérleményekre, barátokra.
- Öt főszerep után nem tudnál megfelelő egzisztenciát teremteni? Ennivalóra, benzinre, albérletre „szórtad el” a pénzed...?
- Menthetem magam (az országot?) azzal, hogy vettem egy Volkswagent. Pontosan annyi idős, mint én. Tizenkilenc esztendő. Ne feledd, kétszer Kanadába is el tudtam utazni a filmekért kapott honoráriumból! Szeretném a Csehszlovákiában élő keresztfiamat sűrűbben látni és persze a magyart is. Ne legyen gond, hogy beüljek az autómbe, telepokoljam ajándékokkal és elmenjek hozzájuk.
- Mi az, amin változtatnál?
- Hogyhogya mi az? Ebben a világban, ahol élünk? Csak frázisokat emlegethetünk. A főiskolán szeretném elérni, hogy megismerjék egymást az emberek, a növendékek..., az pedig csodálatos lenne, ha összekovácsolódnának a közösségek.
- Megérné?
- Teljes mértékig. Mi, dramaturg

- szakos hallgatók, azok közé a ritka emberek közé tartozunk, akik szeretnek a főiskolán lenni. Az első félév után már volt egyfajta hírünk. Jó hírnünk.
- Minek köszönhetitek ezt?
- Magunknak. Érdekes, értelmes srákokat sikerült összeszedni egy osztályba.
- Mivel lehetne elrontani a jó hangulatotokat?
- Azzal, ha összeugrasztanának bennünket.
- Csapda?
- Azt gondolom, az is lehetne. Próbáltak beleszólni, szét akarták választani az osztályt film-, illetve színházi dramaturgok csoportjára. Lassan rájönnek a főiskolán arra, hogy a diákokat is meg kell kérdezni, ha lényeges változtatásba kezdenek. Egyáltalán: nekünk mi lenne a jó, miből kellene többet tanulni és a többi.
- Erika! Az életed során milyen csapdába estél bele?
- Milyen típusú csapdákat ismeresz?
- Esetekben jó értelemben is beszélhetünk csapdákról.
- Azzal a baj, sokan azt gondolják,

milyen jó nekünk, hogy filmezhetünk. Ez így is van, de nem egészen. Egyszer fenn, máskor lenn. Mindkettőt el kell viselni.

- Ez egy ilyen pálya!
- És a véletlennek köszönhetjük, hogy bennünket szemeltek ki a rendezők a főszerepekre. Ha annak idején nem szólítanak meg a metrónál, talán most egy irodában ülök és püfölöm az írógépet.
- Tudnád csinálni?
- Nem.
- Hogyan viseled el, ha valami nem sikerül? Örlődés? Bosszant? Mordorossá válsz?
- Nem tudom. Te mit gondolsz?
- Biztosan nem hagy nyugton!
- Tizenhárom percig foglalkozom az ügyemmel. Addig élet-halál között lebegek. Ha túlélem, elfelejtek mindent.
- Mások öt évig is örlődnek.
- Erre képtelen lennék. Szerencsére hamar megoldom a problémáimat.
- A sikerélmény is „tizenhárom perc”?
- Mi a siker?... Egyszer a metróban odajött hozzám egy fiú, és sokáig rázta a kezem, gratulált a filmbeli alakításomhoz, elmondta, hogy tízszer nézte meg az *Adj király katonát!* Zavaromban csak arra kértem, hogy engedje el a kezemet, mert görcsöt kapott.
- Ennyi?...?
- Ennyi.

Borzák Tibor

SMINK-TANÁCSOK

A bordó és a lila – együtt is divat!

Az arcpirosítót feledje el!

Az arcfestés a nők mindennapos szépítésére szolgál, mindig az egyéniséget kell hangsúlyoznia. A legfontosabb, hogy szépek érezzük magunkat a választott kikészítési móddal, mert ez közérzetünket is befolyásolja. Az első és legalapvetőbb szabály: soha ne használjunk túl sok festéket, mert ez öregít. A másik megfontolandó dolog, hogy a készítményeket egyenletesen vigyük a bőrre, az ne legyen foltos. Az arcfestéskor természetesen meghatározó az életkor, az alkalom, az egyéniség és az öltözet. No, persze a haj, a szem színe sem közömbös a smink kiválasztásánál. Újabb arany szabály: az arcpír, a rúzs és a körömlakk színei mindig harmonizáljanak!

A divat most nagyon engedékeny a nőkkel szemben, hiszen nyugodtan mondhatjuk, ma végre minden divat! A legkülönfélébb színárnyalatokat választhatjuk, de ha a legújabb ízlés szerint akarunk megjelenni, akkor a bordó és lila színeket ajánljuk. Akár egymással kombinálva is! Szép, elegáns sminkhez használhatják a bordó-fekete valamilyen világos árnyalategyüttesét, vagy a rózsaszín-fehér-ciklámen kombinációt. A lehetőségek száma óriási, érdemes kedvünk szerint mindig újabb variációkat kipróbálni. Ne feledjük viszont, hogy az arcpirosító már nem divat. Ha mégsem süllyesztjük a frók aljába, akkor szinte észrevétlenül, egészen halványan vigyük a bőrre. Kontrasztos ellenben a száj színe, a sötétbordó, erős ciklámen rúzsok ma a legdivatósabbak.

Bárkinél előfordulhat, hogy egy-egy kozmetikum nyomán allergiás tünetek jelentkeznek, ez esetben tilos a használatuk, mert szem-, illetve bőrgyulladást okozhatnak.

Az arcfestés legizgalmasabb időszak a farsang. Egy jó tanács: ha maszkot kell készíteni, érdemes beszerezni az üzletekben kapható testfestéket, mert azzal könnyen, szépen elkészíthető az arcfestés, és nem izgatja a bőrt. Akinek erre nincs módja, forduljon szakemberhez tanácsért, hogyan, milyen módon készítsé el házilag a kívánt maszkot.

Horváthné Koltai Gabriella
kozmetikus

Hétköznapi tragédiák

„Visszaszámlálás
nincs!”

A történet valószínűleg nem egyedi, legfeljebb nem naponta találkozunk ilyenekkel az ember.

– 1987. május 1-jén kezdődött. A határról hívtam őket. Párizsból, a MORI-speditor cégtől jöttem épp, gyűjtőúrral Irakba. A fiam vette fel a telefont.

– Apa, ne ijedj meg, anyuval egy csepp baj van!

– Mintha megéreztem volna! Mosonmagyaróvárott bejelentkeztem, hogy fiúk, gond van. Megértették, pedig ez a kamionnál nem mindig evidencia. Tűz haza! A nejemet megelőző este szállították kórházba. A lépcsőházban lett rosszul. A Péterfy idegosztályán láttam viszont. Egész éjjel virrasztottunk. A doktor, dr. Simonfi Márta szerint 50% volt a túlélés esélye. A diagnózis: subarchoideális vérzés, ami annyit jelent, hogy szétpattan egy agyi ér. Dr. Simonfi Márta, dacára, hogy vasárnap volt, összehozta a stábot. Ezután az OITI-ben bal oldali carotis interne aneurysma műtete zajlott le. Az operáció napján voltam 48 éves! Ugye, nem kell kommentálnom, milyen érzelmek kavargtak bennem?! Dr. Vajda János és Lázár doktor úr végezték a műtétet. A legmesszebbmenőkig korrekt módon.

Egyetlen fillér hálapénzt sem fogadtak el. Ugye, ez sem általános? A műtét, sajnos, nem sikerült. Amikor a doktor az 50%-os esélyről beszélt, még nem tudtam, hogy ennek is örülnöm kellett volna! Csak az ima, az ami segített. A tény világos, hogy életben maradt. Az igyekezet, a szeretet példátlan volt mindeki részéről! New Yorktól (mert ott élnek a testvérei) Budapestig mondattunk imát érte. Utókezelésre a Péterfybe került vissza, Gács Gyula tanár úrhoz. Salamón adjunktus is igen emberül állt ki mellettünk. Sajnos, még egy műtétet kellett átélnünk, amikor egy szelepet építettek be nejem fejébe. Azóta ápolót alkalmazunk mellé. Neki, Fülöp Máriának sem lehetünk elég hálásak. (Gondozási tiszteletdíja, amit a tanácstól kap, 2000 Ft!) Kamionos vagyok. A fiam is, így igen keveset tartózkodunk itthon. Muszáj hajtani, hisz anyagilag a dolgok... Dr. Kiss Rózsa, a szoc. pol. osztályos, igen segítőkész hozzánk. Csak hát a dolgok... Itt nincs visszaszámlálás, ha egészséges nem is lesz már soha, de él! Jelen pillanatban járnai tanul. A beszéd?!...

Hát így élünk. Nagy-nagy szeretetben. Aki pedig az életébe betekintést engedett: Kovács József pestlőrinci kamionsofőr, „Nagy Pál”, ahogy őt kollégái trefásan becézik.

Bayer Béla

Cukorbetegeknek és egészségesegeknek

Reggeli 30 g	Energia (Kcal)	Szénhidrát
Szacharinos tejeskávé 1 dl tejből	60,0	5,3
Sajtos párizsi 50 g	135,0	–
Ráma margarin 10 g	76,0	–
Korpás kenyér 50 g	141,0	25,3
	412,0	30,6
Tízórai 25 g		
Szacharinos tea	–	–
Kockasajt 1 db	86,0	0,6
Korpás kenyér 50 g	141,0	25,3
	227,0	25,9
Ebéd 45 g		
Gombaleves		
gomba 30 g	11,7	1,0
vöröshagyma 5 g	2,0	0,4
olaj 5 g	45,0	–
liszt 5 g	17,3	3,5
só, bors, fűszerpaprika petrezselyemzöld	–	–
Sültcsirke csirkecomb 150 g	198,0	0,7
olaj 5 g	45,0	–
só, majoranna	–	–
Hagymás törtburgonya burgonya 150 g	138,0	30,0
olaj 10 g	89,8	–
vöröshagyma 10 g	3,9	0,8
só, bors	–	–
Káposztasaláta fejeskáposzta 150 g	46,5	8,6
só, ecet, kóménymag szacharin	–	–
	597,2	45,0
Uzsonna 20 g		
Tojáskrém		
tojás 1 db	66,0	0,3
Ráma margarin 20 g	152,0	–
só, szerecsendió petrezselyemzöld	–	–
Abonett 4 db	96,0	19,6
	314,0	19,9

Vacsora 35 g	Energia (Kcal)	Szénhidrát
Szacharinos tea	–	–
Szafaládé 100 g	212,0	0,2
Mustár 30 g	21,6	1,3
Korpás kenyér 65 g	183,3	32,9
	416,9	34,4
Pótvacsora 25 g		
Kelér 2 dl	130,0	9,2
Korpás kenyér 30 g	84,6	15,2
	214,6	24,4
Összesen:	2181,7 Kcal	180,2 g
Csőbentöltött burgonya 1 adag		
Hozzávalók	Energia (Kcal)	Szénhidrát
karfiol 250 g	72,5	9,8
tojás 1 db	66,0	0,3
Ráma margarin 15 g	114,0	–
liszt 10 g	34,5	7,0
tej 50 ml	30,0	2,6
reszelt sajt 30 g	111,0	0,5
tejföl 30 g	51,9	1,2
só, szerecsendió	–	–
	479,9 Kcal	21,4 g

Elkészítési mód

A rózsáira szedett karfiolt sós vízben megfőzzük, majd leszűrjük és margarinnal kikent jénai tálba halmozzuk. A margarint a liszttel habzásig hevítjük, majd a forró tejjel elkeverve sűrűre főzzük. A tűzről lehúvva és langyosra hűtve összekeverjük a tojássárgájával, a tejjel, a sajt felével, a habbá vert tojásfehérjével és fűszerezzük sóval, szerecsendióval. Ezzel a mártással a karfiolt leöntjük, megszórjuk a maradék sajttal és forró sütőben pirosra sütjük. Sülték mellé köretként találjuk.

Reszelt burgonya 1 adag

Hozzávalók	Energia (Kcal)	Szénhidrát
burgonya 200 g	184,0	40,0
Ráma margarin 10 g	76,0	–
só, őrölt bors petrezselyemzöld	–	–
	260,0 Kcal	40,0 g

Elkészítési mód

A héjában főtt, megtisztított burgonyát margarinnal kikent tepsibe reszeljük. Rétegenként megsóva, tetejét őrölt borssal meghintve, forró sütőben átpirítjuk. Kockára vágva, apóra vágott petrezselyemzölddel díszítve köretként találjuk.

Bíró Mónika dietetikus

A Benczúr utca sarkán terpeszkedő épületben működött a szocialistának nevezett politikai struktúra egyik tartószlopa, a párt és az állam mellett legfontosabb intézménye, a Szakszervezetek Országos Tanácsa, illetve annak apparátusa és vezérkara. A munkásmozgalom legrégebbi, a bérből és fizetésből élők önvédelmi szervezete fordították ki eredeti küldetéséből, és látszatjogokkal, valamint üdülőbeutaló-elosztással, kultúrház-igazgatással ruházták fel. És milyen ma a SZOT? Visszanyerte 1948 előtti arculatát? Élén új emberek, önzellen és puritán munkások, értelmiségiek állnak? E kérdésekre kerestem napokon át választ.

Ha elfogadom Szalay Ferencnek, a SZOT egyik titkárnak a múlt ősszel tett kijelentését, akkor nem sok újdonságra számíthatok. Olyan is a következőket mondotta: „A szakszervezetek jelentik a mai Magyarországon az egyetlen olyan társadalmi szervezett erőt, amelyet még nem lehetett szétbomlasztani...” Tehát a pártállam leépülése rossz dolog, a bomlasztással szemben a szakszervezetek rendíthetetlenek. Bálint Attila, a SZOT szóvivője kedvezőbb információkat ad.

A szakmai szakszervezetek képviselőiből és a SZOT vezetőiből 1989-ben verbuválódott szaktanács fél évvel ezelőtti korlátozta működését. Helyébe új típusú testület, a Szakszervezetek Országos Koordinációs Tanácsa lépett. Ebbe sok új ember került, azért is, mert nem a régi 19 szakszervezet, hanem annál több, szövetségek és szövetségen kívüli tömörülések küldték be képviselőiket.

A Dózsa György úti fehérváz I.

A
változatlan
őrei

– Közöttük azonban sok olyat találunk, akik különféle jelzőket kidermeltek, csak azt nem, hogy – munkásvezető. Az elmúlt hónapokban lezajlott kongresszusokon mégis újválasztották őket?!

– Ennek több oka lehet. Az egyik: az illető lépést váltott, s ezért a tagságtól bizalmat kapott; a másik: nem tűntek fel a mozgalomban karizmatikus egyéniségek; továbbá: kevés az új szakszervezeti aktivista, népszerűtlen ma a munkavállalók szószólójának lenni.

– Ezekről eltérnek az én tapasztalataim. A független szakszervezetekben és az új munkástanácsokban rengeteg az önzellen és fáradhatatlan öreg és ifjú. Anni pedig a SZOT-hoz tartozó szakszervezetek választásait il-

leti több elnök és főtitkár azért őrizhette meg funkcióját, mert a kongresszusi küldöttek náluk nem demokratikusán, a tagsággal konzultálva jelölték ki.

– Ellenvetését innen, a Dózsa György útról sem cáfolni, sem megerősíteni nem tudom.

– Itt a házban mennyire cserélődött ki az apparátus?

– Jelentősen! Ennek ellenére nem mindegyikük képes a mai és holnapi feladatok elvégzésére. Van azonban egy mag, amelyik újszerűen gondolkodik, szakértelmével pedig alkalmas arra, hogy kiszolgálja a választott testületeket és a mozgalom élén álló intézőbizottságot. A régi létszám harmadával csökkent, ennek ellenére a szakszervezetek márciusi összkong-

resszusa után további leépítések várhatók.

– Ennek előkészítése tart. Elpanaszolták, hogy itteni fizikai állományúak, adminisztrátorok 6 hetes, a politikai státusban lévők 3 hónapos, a vezetők pedig 6 hónapos fizetett felmondást kapnak. Miért a megkülönböztetés?

– Így van ez minden munkahelyen...

– Régebben a SZOT-ban osztályvezetőtől felfelé a szolgálati gépkocsikat nemcsak napközben használták, hanem ezekkel ellenőrizték a százkilométereket tettek meg magáncélra. Ugyancsak ők családostul SZOT-beutaló árán vezetői cserealapon nyaraltak Olaszországban, Görögországban, Cipruson, Kubában, Portugáliában, és hozzá még valutában napidíjat is kaptak. Meg van ez még?

– A SZOT Elnöksége ezeket a kiáltásokat megszüntette.

– Mennyi ma a főtitkár, a titkárok és osztályvezetők fizetése?

– Mint egy közepes hatékonyságú vállalat hasonló kvalifikációjú irányítójáé. Nálunk a vezetők és a szakapparátus legalább egy diplomával rendelkezik. Egyébként Nagy Sándor havonta nettó 35-40 ezer forintot kap.

– Plusz 13. hónap...

– Igen. Ellenben ő is, és minden SZOT-vezető lemondott a tisztségéből adódó minden cikk és előadás honoráriumáról a mozgássérült gyermekek javára.

Várai Emil

(Holnapi számunkban folytatjuk beszámolóinkat a SZOT-ból, Inyen a Föld körül címmel.)

KOSSUTH RÁDIÓ: 6.20: Pártok választási műsora – Pántonkivüliek Pártja. 7.20: Pártok választási műsora. 8.05: Hangszemle. 8.20: A hét zeneműve. 8.50: A hét költője: Bertók László. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Hagyományápolók. 11.38: Kék öböl. 12.30: Pártok választási műsora – SZDP. 12.50: Erdélyi beszélgetés. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Magyar olvasókönyv. 14.35: Kóruspódium. 15.00: Az olvasás gyönyörűsége. 15.21: Végvári Rezső: Inaktelki muzsika. 15.30: Zenei Tükör. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Miska bácsi negyedóra. 16.30: Nyitnikék. 17.00: Eco-mix. 17.30: Hamarosan halljuk őket. 17.55: Ipargazdák. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 18.30: Esti Magazin. 19.15: Pártok választási műsora. 19.20: Sportvilág. 19.40: Weiner Leó: Magyar népdalok. 19.50: Gong. 20.00: Első kézből. 21.00: Egy rádiós naplóból. 22.00: Hírvilág. 22.30: Beszélgetés. 23.30: Kodály: Szimfónia.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben: Oscar Peterson triója. 9.05: Rádiószínház. 9.29: Népdalkörök pódiuma. 10.00: Magyarán szólva. 10.15: Egy énekes – több szerep. 11.05: Hogy tetszik lenni? 11.35: A Take 6 énekegyüttes dzsesszleméről. 12.10: Nótásokor. 13.05: Slágermúzeum. 14.00: Kettőből ötig... 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Vissza... 20.00: Összjáték. 21.05: Szonozest a 6-os stúdióban. 22.05: Rock-újság. 23.10: Sporthíradó. 23.20: A dzsessz története.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.10: Szimfonikus zené. 10.30: Népdalhatások Sik Sándor költészetében. 10.50: A Budapesti Koncert Fúvószenekar játszik. 11.13: Magyar előadóművészek régi-zele felvételeiből. 12.05: Glinka és Borogyn operáiból. 13.00: Toll és mikrofon. 14.00: A Berlini Filharmonikus Zenekar hangversenye. 15.50: Bellini: Róméó és Júlia. 16.05: Helsinki Biennálé 1989. 17.03: Prágai Tavasz 1989. 18.05: Magyar zeneszerzők. 18.30: Hiányjel. 19.05: Follow me! – Angol társalgás kezdőknek. 19.20: Kommt mit! – Alapfokú német társalgás. 19.35: Kapcsolj ki a 22-es stúdiót. 20.40: Új kompakt lemezeinkből. közben: 21.22: Bertók László versei. 22.20: A végzet hatalma. 23.29: A hét zeneműve.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarzatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene 8.00: Hírek 8.10: Élő egyház 9.00: Hírek 9.10: Földközélemben 9.40: Nyugati folyóiratszema 10.00: Hírek 10.10: Ze-

ne-szó. 10.40: Nyitott szemmel 10.50: Nyugati levél 11.00: Hírek 11.10: Protestáns világ 11.40: Irodalmi műsor 12.00: Déli harangszó-Hírek. 12.10: Múlt idők, jelen idők 13.00: A Mai nap és műsorismertetés 13.25: A munka világa 13.50: Nyugati levél 14.00: Hírek 14.10: Zene-szó 14.40: Hobbis 14.50: Párizsi magyar figyelt 15.00: Hírek, műsorismertetés—Délutáni rendezvény 16.00: Hírek 16.10: Múlt idők, jelen idők 17.00: Hírek, műsorismertetés 17.10: Forgószínpad 17.45: Nemzetközi sajtószema 18.00: Hírek, magyar- és világhíradó 18.40: Irodalmi műsor 19.00: Hírek 19.10: Periszkóp 19.40: Figyelt 20.00: Hírek, magyar- és világhíradó 20.40: Kelet-európai szemle 20.50: Magyar lapokból idézünk 21.00: Hírek, műsorismertetés 21.10: Forgószínpad 21.45: Nemzetközi sajtószema 22.00: A Mai nap késő esti kiadása 22.30: Zene-szó 23.00: Hírek 23.10: Periszkóp 23.40: Figyelt 24.00: Hírek 0.10: Nemzetközi sajtószema 0.25: Kelet-európai szemle 0.35: Magyar lapokból idézünk 0.45: Műsorzárás.

TV1: 8.25: Képzőművészet. 8.30: Bibó Lajos: Csodadoktor. Vigjáték. 9.30: A nyugdíjasnak so-sincs ideje. NDK tévéfilmsorozat. 9.55: A HÉT. 10.55: Delta. Tudományos híradó. 11.20: Képzőművészet. 16.30: Képzőművészet. 16.40: Déli videósajtó. 16.50: Sári – Hírek román nyelven. 16.55: Kuckó. 17.45: Szám-adás. Gazdasági negyedóra. 18.00: Egy szó, mint száz. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: Cimbora. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Választási műsor. 20.15: A nagymama. Tévétájk. 21.30: Választási műsor. 21.40: Panoráma. 22.25: Reklám. 22.30: „Hol az igazság?” – Dok.film. 23.20: „...a szív rejtejt kincse...” 23.45: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képzőművészet. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelekl! 18.00: Hétfőn halkan. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: Hatos lottószelvény. 18.55: TV2. 19.00: Szimfónia. Francia tévéfilmsorozat. 20.00: Közelebbi tévéstúdiók műsora. 20.55: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Tele-sport. Kb. 23.00: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Alf. 9.30: Osztrák képek. 10.00: Iskolatév. 10.30: Abbott és Costello Hollywood-

ban – Amerikai film. 11.50: A hetedik kontinens. 12.15: Teleszkóp – A veszélyeshulladék-maffia. 13.00: Hírek. 13.05: Jogi esetek. 13.35: Heti körkép. 14.00: Az álherceg – Cseh-szlovák mese-film. 15.35: Kum Kum. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Britania győgyintézet. Angol filmszafára. 23.50: Szerelmes történetek. 0.20: Hírek. 2. műsor: 16.40: Művészlexikon. 16.45: A világ vasútjai. 17.30: Hársfa utca. 18.00: Alf – A szerelem-szolgá. 18.30: Wurlitzer. 19.30: Híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Hotel Paradics. Filmsorozat. 21.15: Schilling – Gazdasági magazin. 22.00: Híradó 2. 22.25: Jönnek a japánok! 23.10: Lenyelt könnyek. 0.10: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Apám földönkívüli. 6.25: Halló Európa – Jó reggelt Németországl! 8.30: Hírek. 8.35: Teletutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Dr. Who. 11.00: Rajzfilm. 11.10: Viktor és Viktória. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Teletutik. 13.30: Kaliforniai klán. Családsorozat. 14.15: A Springfieldek története. Családsorozat. 15.00: Kedves Bill bácsi. Amerikai sorozat. 15.30: Játssz velünk! 15.40: Hírek. 15.45: Üzleti hírek. 16.00: Alarc. Rajzfilmsorozat. 16.30: A hatmillió dolláros férfi. Akciófilmsorozat. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk! 17.55: Hírek. 18.00: Baretta. Krimisorozat. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A 214-es repülőszázad. 20.15: A főnök. Krimisorozat. 21.10: A mennydörgős mennyből 22.50: Hírek. 23.00: Kulturális magazin. 23.30: Férfimagazin. 0.05: Pankráció. 0.40: A 214-es repülőszázad. 1.25: Aerobic. 1.30: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hul-lámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Időlánc. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Supervakációk. 20.30: Vaddél. Természetfilm-sorozat. 21.00: Környezet kilátásai. Környezetvédelmi sorozat. 21.30: Q. E. D. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Vaddél. Természetfilm-sorozat. 22.40: Thaiföldi panoráma. 23.10: A keselyű röpte. 0.10: Hírek, időjárás-jelentés. 0.20: Coca Cola Eurochart. 1.20: Időlánc. 1.50–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: 7-ről 7-re. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzőlecke. 18.00: Szá-

mok és betűk. Játékos vetélkedő. 18.20: Inci-finci fantázia. Mesesorozat. 18.35: Pihenőidő. Gyermekműsor. 19.00: Állatbarátok műsora. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillagok párosa. 20.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Gros Mechant Show. 23.30: A kulisszák mögött. 0.30: Látomások. 1.00: Műsorzárás.

SAT1: 6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Közközház. 9.50: Utazóknak. Horoszkóp. 10.00: Hírek. 10.05: Mozifilm újdonságok. 10.30: A Nap királyai. 12.15: Szerencsekerek. 13.00: Tévétársaság. 14.00: Műsorvezetés. 14.05: Pixi az égi kakukkfészkekben. 14.30: Ház-tartás. Horoszkóp. 14.40: Közközház. Családsorozat. 15.30: Boldog napok. 16.05: Daniel Boone. Westemsorozat. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Természetbarátoknak. 17.45: Műsorvezetés. 17.50: Édes méreg. Családsorozat. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencsekerek. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Törvényszék. az orvosudor. Kórház sorozat. 20.55: Hírek. 21.00: Mikosch a titkos-szolgálatnál. Osztrák katonakommédia. 22.35: Hírek. Sport. Időjárás. 22.45: Hírek, sztorik. Magazin. 23.10: TV-tükör. 23.40: A részeg any-gyal. 1.15: Vallásos szemszögből. 1.20: Műsor-vezetés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Erdei rendezvények. 8.45: Gyermekműsor. 9.00: Iskolatélév. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatélév. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismerte-tés. 12.40: Elmulasztottak – nézzékl! 13.00: Iskolatélév. 14.45: Műsorismertetés. 14.50: Hírek. 15.00: Mindig Önökkel. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Valamivel több. 17.50: Sorozat gyermekeknek. 18.20: Szá-mok és betűk 18.40: Rajzfilm. 18.45: Dok. – program. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Branislav Nusic vígjátékainak ciklusából. 21.05: A mai világ. 21.35: Tv-napló III. 21.55: Angol nyelvű hírek. 22.00: Mindig Önökkel. 0.00: Hírek. 0.05: A keddi mű-sor ismertetés. 2. műsor: 17.10: Műsorismerte-tés. 17.15: Hírek. 17.20: Tv-naptár. 17.30: Játék-műsor. 19.00: Zágrabi panoráma. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: Eurosong – Szórakoztató program. 20.45: TV-Mix. 21.00: Véletlen partnerek. 21.45: Dokumentumest. 23.15: A keddi műsor ismertetés.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold

Kötöttfogású birkózó OB

Az olimpiai bajnok Sike nem tudott nyerni

– Vasárnap délelőtt a Vasas Fáy utcai sportcsarnokában a helyosztó mérkőzésekkel befejeződött Magyarország 83. országos kötöttfogású birkózóbajnoksága.

A finálék legnagyobb szenzációja: az 1988-as szőuli nyári olimpia 57 kg-os bajnoka, Sike András (FTC) nem bírt a Csepelben sportoló Iváncsics Gézával. Négy perc ötven másodperc elteltével 0:0-ra állt a két birkózó, amikor a bírók kihírdették a kettős leléptetést. A szabályok értelmében ebben a kategóriában nem is hirdettek magyar bajnokot.

– A bírói döntés jogos, azt nem vitatom, de a szabályok már nem annyira tökéletesek – mondta Sike András a mérkőzés után. – Szerintem a pont nélküli találkozók után is engedélyezni kellene az első akcióig való hosszabbítást.

Arra sem sokan számítottak, hogy az 52 kg-ban a kilencszeres bajnok Vadász Csaba vereséget szenved, márpedig ez történt, legyőzve – méghozzá kétfallosal! – az U. Dózsa fiatal tehetsége, Veisz Zolt. De nemcsak Veisz példája bizonyíthatja, hanem továbbíremek helyezések is, hogy a lila-fehér klubban Kocsis Ferenc olimpiai bajnok edzőként való alkalmazása óta új, magasabb színvonalú munka folyik. A háromszoros világbajnok Komáromi Tibornak az eggyel magasabb súlycsoport (90 kg) sem okozott sok gondot, igaz, a számszerű eredmény (1:0) nem mond sokat, de az FTC klasszisa mindvégig uralta a BVSC vb- és EB-ezüstérmese, Major Sándor elleni rangadóját.

Egy színlott: bár az 57 kg-ban nem talált gazdára az aranyérem, a tisztelt díjról pénzfeladással döntöttek. A szerencsés Iváncsics Géza lett.

A döntők eredménylistája (elől a győztes, egyben bajnok): 48 kg: Fara-

gó József (Vasas)–Szabó István (DVTK) 3:0; 3. Török Béla (Nagykőrös), 52 kg: Veisz Zolt (U. Dózsa)–Vadász Csaba (Dunaferr) kétfallos. 1:22 p, 3:2-nél; 3. Bíró László (FTC), 57 kg: Iváncsics Géza (Csepel)–Sike András (FTC) kettős leléptetés, 4:50 p, 0:0-nál – nincs magyar bajnok, két ezüstérmét adtak át! 3. Simita Imre (FTC), 62 kg: Bódi Jenő (Bp. Spartacus)–Czeiler Zoltán (BVSC) kétfallos, 1:49 p, 7:0-nál; 3. Szuromi József (Vasas), 68 kg: Repka Attila (DVTK)–Scharfenberger Csaba (U. Dózsa) 5:1; Molnár Gyula (Egri Vasas), 74 kg: Takács János (Vasas)–Vizi László (U. Dózsa) 6:0; 3. Kelemen Árpád (Kecskeméti SC), 82 kg: Garamvölgyi Gábor (Csepel)–Mártz József (Csepel) 4:1, hosszabbításban, rendes mérkőzésidőben 1:1, 6:27 p; 3. Rizmajer György (Csepel), 90 kg: Komáromi Tibor (FTC)–Major Sándor (BVSC) 1:0; 3. Bacsa Péter (Szondi SE), 100 kg: Takács Ferenc (BVSC)–Kovács Tibor (Dunaferr) 2:0; 3. Bereczki Attila (BVSC), 130 kg: Klauz László (Csepel)–Valentényi Sándor (Szondi SE) 1:0; 3. Kovács József (Dunaferr).

A bajnokságot követően elhangzott, hogy a közeljövőben kiírják a Magyarország abszolút birkózóbajnoka címért folyó küzdelmeket, amely a tervek szerint egyenes kieséses lenne. A szövetség elnöksége egyelőre terminust keres a rendhagyó viadalnak, annyi azonban már bizonyosnak tűnik, hogy az Immobilia Rt. jelentős pénzjutalommal díjazná a legjobbakat. Ugyancsak ez a részvénytársaság fontolgatja, hogy tavasszal a legutóbbi csapatbajnoki döntő két résztvevője kihívásos mérkőzésen találkozzon. A győztes 300, a vesztes 200 ezer forintot vehetne át. Mindezekről az el-

A Bányász ezúttal csak partner volt

A paksiak „visszaverekedtek” a bajnoki címet

Az egykori ismert boksizólóból lett borsodi „szorítófőnök”, Takács Gábor már-már pesszimizmusba hajló, unott egykedvűsége sejtette: ezúttal nem lesz oly kiélezett csata a Paks-Borsodi Bányász NB I-es ökölvívó-csapatbajnoki mérkőzésen, mint az elmúlt években. A sajszentpéteriek két súlycsoportban „foghíjasak voltak” (nem volt kiket a kötelek közé küldeni), ami a nagy rivális ellen több mint luxus – főleg ha a paksiaktól tavaly élvett bajnoki cím megvédése a tét.

Ebből következően a PSE vezető edzője, Balzsay Károly a szokásosnál derültebb volt: „Biztosan nyerünk! Hogy mennyivel? Úgy négy-hat ponttal.” (Balzsay a jelekből ítélve nemcsak kitűnő szakember, hanem a jóslásban sem tehetségtelen – 17:11-re nyert csapata.)

Az úgynevezett hazai nagygyűk mindkét csapatban – ki könnyedében, ki nehezebben –, de hozták magukat: a paksiaknál győzött Kalocsai, Szabó Lóránt, Gál, Hart, a vendégekénél a súlycsoportjában nemzetközi klasszis Isaszegi, Szőke és Hranek. Vagyis, ha ebből a szemszögből nézzük a ringbeli fejleményeket, akkor kiderül, hogy más miatt vesztek eléggé simán a borsodiak. A szürke eminenciások produkáltak jóval többet az övéiknél. Mindez azzal kezdődött, hogy az ifjúsági mérkőzések után megnyugtató, 6:2-es vezetésre tett szert az atomos legénység. Igen, a CSB-eredményességhez az is szükségeltetik, hogy az utánpótlás is legyen, ne csak versenyző legyen a súlycsoportban, hanem a szó igazi értelmében ütőképes bokszoló. Az ifiknél aratott siker ugyanúgy két pontot ér, mint egy menő, vagy kevésbé esélyes váratlan sikere a felnőttek között.

A végeredmény kialakulását illetően a másik fontos tényező már nem a szakmai munkában, hanem a két vezető szakosztály eltérő anyagi helyzetében keresendő. A piros-feketéknél csak a vb-bronzérmes Hranek jelentett vendégmunkásként erősítést, a Dunaparti zöld-fehéreknél Gál, Elekes, Hart – közülük ketten nyertek is. Nem beszélve arról, hogy a volt honvédos váltósúlyú kitűnőség, Szabó Lóránt is – a tavaly őszi mérkőzés óta, amit odahaza Isaszegiék meg is nyertek – Paksra igazolt. (Igaz most nem kellett megmutatnia oroszlánkörmeit – ellenfél hiányában még a szorító környékére sem kellett mennie.) A fentebb említett versenyzők is az elkövetkezendő hetekben minden bizonnyal véglegesen Paksra igazolnak. Ami azt jelentheti, hogy hosszabb távon kialakul a paksi bokszhegemónia. Bár a csapatbajnokságban ehhez még lesz néhány szava Takács Gábornak, hiszen jó nevelőmunka folyik a Bányásznál, nem kizárt, hogy már jövőre fel tud hozni újabb tehetségeket. Mint mondja, csakis ez a „magad uram”-alternatíva kínálkozik, mert igazolni nem nagyon tudnak. Igaz, a magyar ökölvívás szerencsétlenségéből ők is hasznot húzhatnak: nem kizárt, hogy egy-két szakosztály – akárcsak az idén – bedobja a törülközőt, s a még használható emberek, bármennyire is szeretnének, nem mehetnek a paksiakhoz, hanem a másik magyar reprezentánst, a Borsodi Bányászt választják.

Persze ebben a gondolatmenetben van, mégpedig nem is kicsi ellentmondás. Ha ugyanis az idén folytatódik a szakosztályok megszűnése az amúgy is gyér „hátszaggal” bíró sportágban, akkor már nem lesz kiknek kiírnivaló csapatbajnokságot...

Bálint Gy.

Sakkvilágbajnoki párosmérkőzés Budapesten?

Magyarország szívesen megrendezné a következő sakkvilágbajnoki párosmérkőzést, annak tudtában is, hogy ez a rendezvény jelentős pénzügyi vállalkozást, reklámtevékenységet és egyéb előkészületeket igényel. Mindezt Kunos Péter pénzügyminisztériumi államtitkár, a Magyar Sakk Szövetség elnöke jelentette ki Rómában, ahol Garri Kaszparov szovjet világbajnokkal folytatott megbeszéléseket. Kaszparov a Római Sakknapok elnevezésű rendezvényre érkezett néhány napra az olasz fővárosba, ahol 32 táblás szimultánt adott. A világbajnokot a Vatikánban fogadta II. János Pál pápa.

A Magyar Sakk Szövetség decemberben megválasztott elnökével folytatott szívélyes, mintegy 40 perces beszélgetésen Kaszparov elismeréssel és megbecsüléssel szólt a magyar sakk-sport hagyományairól, és azt üzent a magyar fiataloknak, hogy igyekezzenek fenntartani és ápolni ezeket a gazdag tradíciókat.

A világbajnok hozzájárult ahhoz, hogy az Élet és Tudomány című hetilap sakkrovata közölje 24 leckéből álló oktató sorozatát. Kitértek a megbeszélésen arra a konfliktusra, amely a Nemzetközi Sakk Szövetség (FIDE) és a Kaszparov által elnökölt Nagymesterek Tanácsa közötti feszültség óta. Kunos Péter ennek kapcsán a Magyar Sakk Szövetség nevében hangoztatta: „a szövetség van a sakkozókért, nem pedig fordítva”. Egyetértettek abban, hogy az élversenyzők és a sakk tömegsport kapcsolatát új alapokra kell helyezni.

A párosmérkőzés esetleges budapesti megrendezésétől a világbajnok nem zárkózott el, de emlékeztetett arra, hogy ez rendkívül nagy befektetést igénylő vállalkozás, amelyre több (kanadai és francia) város is jelentkezett már.

– Amennyiben önök vonzó pénzügyi csomagtervet tudnak letenni az asztalra, nem kétséges, hogy a magyar sakkélet nagy hagyományai kedvező-

en esnek majd latba a döntésnél – jelentette ki Kaszparov.

Húszmillió pesetáért Linaresben

– Minden idők egyik legerősebb sakkversenye kezdődik vasárnap a festői spanyolországi városban, Linaresben. Nyolcadszor rendezik meg ezt a tornát, amely ezúttal FIDE 16-os kategóriájú! A mezőny Élő-pontszámátalaga még magasabb is lehetne a 2626-nál, ha a házigazdák képviselőjében induló Miguel Illescas viszonylag gyenge értékszámmal nem rontaná le a színvonalat. Egyébként nemcsak a mezőny szenzációs, hanem az összpénzdíj is, amely 20 millió peseta, vagyis csaknem 200 ezer dollár.

A legnagyobb érdeklődés természetesen a világbajnok Garri Kaszparov szereplését kíséri. Persze, Kaszparov indulása minden versenyen szenzáció, most viszont különösen „odafigyelnek” a játéka, hiszen először ül asztalhoz azóta, hogy világcúscsot ál-

lított fel. A saktörténelemben ugyanis ő az első, aki elérte a 2800-as Élő-pontszámot, s ezzel még a legendás Bobby Fischert is felülmúlta.

A világranglista első 20 helyezettje közül kilencen lépnek fel Linaresben, közöttük Portisch Lajos a magyar színképviselőjében.

A résztvevők:

Garri Kaszparov (szovjet, 2800 Élő-pont, első a világranglistán), Vaszilij Ivancsuk (szovjet, 2665, 4.), Valerij Szalov (szovjet, 2645, 6.), Alekszand Beljavszkij (szovjet, 2640, 7.), Nigel Short (angol, 2635, 8.), Ljubomir Ljubojevics (jugoszláv, 2625, 11.), Borisz Gelfand (szovjet, 2615, 14.), Artur Jusupov (szovjet, 2615, 15.), Borisz Gulko (amerikai, 2610, 17.), Portisch Lajos (2605, 22.), Borisz Szpazskij (francia, 2560, 65.), Miguel Illescas (spanyol, 2500).

A 11 fordulós verseny március 3-án fejeződik be.

Ők huszonnégyen

Amikor a vb-selejtezők sorsolása elkészült, sokan csettintettek: ez igen, a múltban Angliának oly sok gondot okozó lengyelek most alaposan megmutatják majd a futball „feltalálójának”, mi az igazi művészet! Az angolok helyel-közzel kaptak is leckét, de nem a formájában alaposan visszaesett lengyel nemzeti válogatottól, hanem a minden korosztályban lendületesen előretörő svédektől. Az európai 2. csoport küzdelmei mindazonáltal kiérdemelték a „csendes vetélkedés” jelzőt, hiszen azután, hogy a skandinávok pontot raboltak (0-0) a nyitómérkőzésen a Wembley-stadionban Bobby Robson szövetségi kapitány válogatottjától, a szigetországiak számára egy feladat maradt: mással szemben nem szabad pontot elhullajtaniuk.

Ezt a feladatot csak félig-meddig hajtották végre Beardsley és társai, mert még kétszer (a svédok ellen idegenben, majd Lengyelországgal szemben Chorzóvban) értek el döntetlent. A negyedik résztvevő, Albánia rovására (két győzelem, 7-0-ás gólkülönbség!) viszont mindent megtettek az angolok. Így azután 10 adott és nulla kapott góllal 1966 világbajnokság csoportmásodikok sorában harcolta ki a továbblépést a svédok mögött. Hogy ez a bizonyos fokig „takaréklángon” égő válogatott képes lesz-e többet nyújtani olasz földön, az kérdés. Kis bizonytalanságra ad okot a távolabbi és közeli múlt. 1988-ban, az NSZK-ban lebonyolított EB-döntőben nem sokat mutattak Bobby Robson legényei. Akkor – majd-hogynem ugyanabban az összetételben – miért járnak virágosabb úton a vb-döntőben? A szakvezető mindent és mindenkit látni kíván a nyár előtt. Pedig ugye ott van a kezében az a válogatott, amely veretlenül fejezte be a selejtezőket, s a tíz rúgott gólja is önmagáért beszél.

A szigetországi együttes semmiféle új taktikai megoldással nem tudott előrukkolni az elmúlt évtizedben, hacsak nem azzal, hogy Robson megrögzötten

Anglia: Footballrobotok „takaréklángon”?

keresett két, egyformán magas, jól fejelt belső védőt, akiket olykor ugyan megtalált, de meg is kapta érte a magáét a sajtótól! Mert ezzel a „rátalálással” együtt járt az erős sajtótámadás is: amíg más csapatok éppen az egyik középső védőt viszik előre egy sorral, azaz a góllövéshez kívánnak megfelelő középpályás vonalat biztosítani, addig Robson makacsul hátsó alakzatai erősítésére fekteti a hangsúlyt.

Nem sokan cserélnének Bobby Robsonnal az angol edzők közül. Az „F”-csoportban ugyanis az Európa-bajnok holland válogatott mellett ott szerepel az angol szövetségi kapitánnyal (Jackie Charlton) készülődő ír együttes is.

Érdekes ellentmondás, hogy a foci őshazájának számító Anglia válogatottja immár két évtizede gazdag hagyományaihoz méltatlan szerepet játszik a négyévenként megrendezendő világbajnokságokon. (A hetvenes években még a részvétel jogát sem tudták kiharcolni.) Ugyanakkor bajnokságuk viszonyúan erős, pártját ritkító iramú és színvonalú. Egészen a brüsszeli tragédiáig – mint ismertetés a halál stadionjában 1985-ben lejátszott BEK-döntő után kizárták az angol csapatokat az európai kupákból – klubszinten uralkodtak csapataik a kontinensen. Lehet, hogy uralkodnának most is, de ha mégsem, jóvoltukból biztosan nem lenne oly nyomasztó az olasz és nyugatnémet csapatok fölénye. Ebből a játékosállományból, ebből a bajnokságból – valószínűleg a torzsalkodások, a kluboknak a nemzeti tizenegyet lekezelő mentalitása miatt – csak az angol futballra nyomokban emlékeztető válogatott kerül ki – immár két évtizede.

S nagyon úgy néz ki, hogy Itáliában sem váltják meg a futballvilágot.

B. Gy.

Megműtik Mihajlicsenkót?

Az olasz túrán tartózkodó szovjet labdarúgó-válogatott egyik középpályás csillaga, Alekszej Mihajlicsenko várhatóan sebészkes alá kerül. A szőke, hosszúúra nyúlt játékmester, a Dinamo Kijev erőssége az Alessandria elleni előkészületi mérkőzésen térsérülést szenvedett. Mivel panaszai gondos kezelés ellenére sem enyhültek, egy Fanóban élő specialistát kerestek fel a szovjet vezetők a fájdalomra panaszok Mihajlicsenko társaságában. Egy bizonyos dr. Raul Zini kellemetlen hírrel szolgált a tüzetes vizsgálat után: Mihajlicsenko bal térdkalácsa eltört, és ezért az itáliai sebész azt javasolta, minél előbb műtsék meg a 26 esztendőes futballistát. Hogy a dolog nem olyan komoly, arra utal Zini véleménye, amely szerint egy hónappal az operációt követően a szovjet sportoló megkezdheti az óvatos mozgást. Az olasz sebész emlékeztetett az AC Milant erősítő Carlo Ancelotti esetére – a milánói játékos hasonló sérülés, és kisebb műtéti beavatkozás után négy héttel elkezdte a kímélő edzéseket.

Vidéki csapatok vezetnek

Vasárnap teljes fordulót rendeztek a női röplabda-bajnokság A-csoportjában, és ezzel befejeződött az első szakasz. Kialakult az érmekért játszó nyolc csapat sorrendje, amelyek a március 1-jén kezdődő play-off játékban döntenek majd el a végső helyezéseket. Eredmények:

Bp. Spartacus–Alba Volán 0-3 (-8, -10, -6),

Eger–BSE 3-0 (7, 2, 12),

Ú. Dózsa–BVSC 3-0 (7, 9, 12),

Vasas–Debreceni Vasutas 3-2 (-11, -16, 12, 5, 8).

Ez volt a forduló slágermérkőzése, amely 105 perces csatát és csaknem meglepetést hozott.

Tungram–Almásfüzitő 3-1 (5, 5, -13, 0).

A bajnokság első szakaszának végeredménye: 1. Alba Volán 34, 2. Eger 32, 3. Ú. Dózsa 31, 4. Vasas 30, 5. BVSC 29, 6. Tungram 28, 7. Debrecen 25, 8. Almásfüzitő 22, 9. BSE 20, 10. Bp. Spartacus 19 pont.

A március 1-jén kezdődő play-off párosítása (az elől állók a pályaválasztók):

Alba Volán–Almásfüzitő

Eger–Debrecen

Ú. Dózsa–Tungram

Vasas–BVSC

A BSE, a Bp. Spartacus, a Kaposvári Tungram és a Ganz Danubius körmérkőzést játszik az A-csoportban való maradásért, közülük két együttes maradhat majd a felsőházban.

Érdekeség, hogy a női röplabda-sport 44 éves történetében ezúttal fordult elő első alkalommal, hogy a mezőnyt nem is kevés előnnyel vidéki csapat vezeti, sőt, a második helyet is vidéki együttes foglalja el.

Világsztár fiasokja – közepes viadalon

Vajon tudja-e az amerikai Calvin Smits, hogy hol is található Püspökladány? Nos, tegnaptól fogva minden bizonnyal jól megjegyzi majd... Történt ugyanis, hogy egy, a hóna aljág sem érő fiú, Károlyi Norbert, legyőzte a tengerentúlról érkezett vágtázót a Budapest Sportsarnokban sora került VII. Tricotex Kupa 60 méteres síkfutó számában. Mármint abban a futamban, amelyet iskolások számára rendeztek. Így hát a célba érkezés után kedvesen, mosolygósan nyilatkozott Calvin Smits a tartánon:

– Természetesen visszafogtam magam, hogy ne hagyjam el nagyon a srácokat – mondta.

Egyébként jó hangulatú versenyt láthatt az előzetes várakozást meghaladó szépszámu publikum. A jó kedélyen remélhetően még az sem rontott, hogy a nemzetközi viadalon nem indult el Katar, mert részt vesz a versenyen Izrael. A katarikat egyébként a közel-keleti ország fővárosából, Dohából dr. Oros Ferenc a Testnevelési Főiskola egykori egyetemi docen-

se hozta el, összesen 12 atlétát. A VII. Tricotex Kupán 19 ország több mint 200 sportolója indult el, ami nem mondható rossznak.

És még akkor sincs okunk az elkeseredésre, ha a nevezési listát böngésszük: a női távolugrást például a szovjet világbajnok Galina Csiszjakova nyerte, igaz egyáltalán nem világra szóló eredménnyel, 667 centiméterrel. Vanyek Zsuzsa egy román hölgy mögött harmadik lett, 627 centiméterig repült a homokgödörben.

De mellettük akadtak ugyancsak olimpiai és világbajnok résztvevők is, például az amerikai Roger Kingdom, aki kétszeres olimpiai bajnok és az amerikai Greg Foster. Akadtak halványabbra sikerült produkciók is persze, ám összességében legalábbis közepes színvonalú nemzetközi atlétikai viadalt láthattak a sportág hívei. No és nagyszerű felmérési lehetőséget biztosított az esemény Mérei László szövetségi kapitánynak a közelgő glasgowi fedettpályás atlétikai EB előtt.

(molnár)

Vízilabda Magyar Kupa

Szombaton játszották a Vízilabda Magyar Kupa nyolcaddöntőjének első mérkőzéseit. A két rangadó közül Szegeden az Ú. Dózsa a vártnál könnyebben győzött a bajnokság meglepetéscsapata ellen. A tavalyi két döntős, a Tatabánya és a Ferencváros összecsapásán a zöld-fehérek óriási fölényben játszottak.

Eredmények: Szeged – Ú. Dózsa 7-10 (1-2, 2-0, 2-5, 2-3);

Tatabánya – Ferencváros 4-11 (0-3, 2-3, 0-1, 2-4);

KSI – OSC 8-11 (1-2, 3-4, 1-2, 3-3);

Szentes – Kecskemét 15-9 (3-1, 5-2, 3-5, 4-1);

Tungram – Bp. Spartacus 12-8 (4-1, 1-2, 4-3, 3-2);

MAFC – BVSC 4-15 (2-5, 0-5, 1-3, 1-2).

Bagyula nyert Kanadában

A Reuter hírtügyönség szalagcímében közölte, hogy a clevelandi nemzetközi atlétikai verseny rúdugró számát Bagyula István (21), a virginiai George Mason egyetem magyar hallgatója nyerte. Bagyula, aki szabadúgyen és fedettpályán egyaránt magyar csúcstartó, 550 cm-t teljesített, ezzel 20 cm-rel elmaradt közelmúltban felállított fedettpályás magyar rekordjától. Az 550 cm-t elsőre ugrotta, utána viszont háromszor is sikertelenül kísérletezett az 560-on.

– Furcsa volt, hogy teljesen fa borítású volt a nekifutó pálya – mondta Bagyula. – Kicsit tartottam ettől, hiszen eddig még ilyen nem versenyeztem. A győzelemnek örülök, de teljesítményemmel nem vagyok maradéktalanul elégedett.

TOTO

1. Leverkusen-FC Homburg	1
2. Freiburg-Kassel	2
3. Blau-Weiss 90-Osnabrück	1
4. Atalanta-Juventus	2
5. Bari-Internazionale	X
6. Fiorentina-Lecce	1
7. Lazio-Cesena	1
8. Napoli-Roma	1
9. Messina-Ancona	1
10. Catanzaro-Reggina	X
11. Licata-Brescia	X
12. Triestina-Reggina	X
13. Monza-Cagliari	2
Pluszmérkőzés:	
14. Verona-Sampdoria	1

Köszöntjük
ZSUZSANNA
nevű olvasóinkat

Szép és kedvelt Zsuzsanna nevünk a héber Sosanna névből keletkezett. Ezt ugyanis a Biblia görög és latin fordításai Susanna alakban vették át, ebből lett a magyar kiejtés. A héber név jelentése: lilium. A Zsuzsanna népies változata a Zsuzsanna, azonban ennek anyakönyvezhető formája is a Zsuzsanna név.

A jugoszláviai magyarok körében járja, hogy Zsuzsanna napján, legyen akár milyen is az időjárás, megszólal a pacsirta – jelezvén, vége a zimankónak. Vajon az ideai tél nem zavarja meg a pacsirtákat? Bálint Sándor említi, hogy 1870 táján a Bánátban Zsuzsanna-játékot jegyeztek fel, amit a nagybőjten fiúgyerekek adtak elő. Sajnos, ma már nyoma sincs a játéknak, legfeljebb a nagyon idősek emlékeznek rá.

A Nap kél: 6.44 órákor
nyugszik: 17.12 órákor
A Hold kél: 2.56 órákor
nyugszik: 10.36 órákor

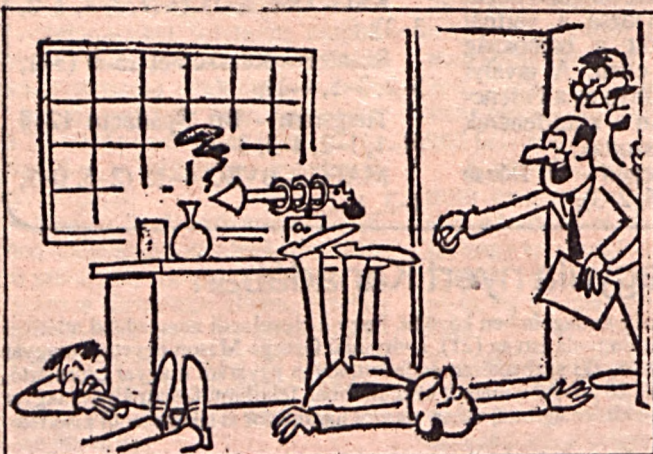
Enyhe idő várható

Változóan felhős idő lesz, csapadék nem valószínű. A szél napközben kissé megélénkül. Hajnalban és reggel párák lesz a levegő. A legalacsonyabb hőmérséklet általában 1 és -4 fok között, északkeleten -7 fok körül; a legmagasabb nappali hőmérséklet hétfőn 5 és 10 fok között várható.

Magyar kérés a Yamahához

A magyar kormány azzal a kéréssel fordult a japán Yamaha céghez, hogy legyen együttműködő partner a hangszergyártásban. A világ legnagyobb hangszerkészítő cégétől különböző hangszerfajták – elsősorban zongora, valamint fúvóhangszerek – tervezését és komplett gyártási eljárást és a szükséges technikát szeretné megkapni a magyar ipar, annak érdekében, hogy a világpiacon versenyképes termékekkel jelenhessen meg – közölte a Nihon Keizai Simbun, japán vezető gazdaságpolitikai napilapja. A Yamaha Európában londoni képviselete révén van jelen. Amennyiben létrejönne az együttműködés, ez lenne a világhírű hangszergyártó óriásnak az első kelet-európai, közös vállalkozáson alapuló együttműködése. (Talán célszerű lenne Cziffra György közbenjárását kérnünk... A szerk.)

Méregvizsgán

No, szomszéd, hogy áll a kísérlettel?

Eseménynaptár

125 évvel ezelőtt, 1865-ben ezen a napon született Sven Hedin svéd Ázsia-kutató. Beutazta Elő-Ázsiát, majd Lóczy Lajos feltevései alapján felfedezte Transzhimaláját („Hedin-hegység”). Művei közül sok jelent meg magyarul (Ázsia szívében, A rejtelmes India, Pekingből Moszkváig).

20 évvel ezelőtt halt meg Révay József író, irodalomtörténész és műfordító. A Tanácsköztársaság idején egyetemi tanárrá nevezték ki, ezért 1920-ban állásvesztésre ítélték. Ekkor kezdett el az irodalommal foglalkozni. Fő területe az ókor volt, ahonnan nagyszerű ismeretterjesztő regényeit és elbeszéléseit jelentette meg (Római emlékek, Petronius és kora, Séták a római Magyarországon, Tűzfolyam, Égi jel). Igen jelentős a görög, latin, olasz, francia és német fordításai.

Dr. Kováts Andor

A Szegedi Irodalmi Kávéházban február 19-én 18 órai kezdettel *Új Dél-magyarország* címmel rendezik meg a *Csongrád Megyei Hírlap* estjét. A Délvidék szellemi életében véleményformáló szerepet betöltő újság jelentős átalakuláson megy át napjainkban, akár csak hazánk többi megyei napilapja. Az est meghívott vendégei a Csongrád Megyei Hírlap munkatársai. A házigazda Tráger László.

Legjobb íthón címmel ugyancsak a kávéház vendége február 26-án 18 órai kezdettel *Temesvári Mária* operanékes.

A Himnusz – mint reklám

A választási küzdelem kezd valamiféle elfajzott és már-már gusztustalan cirkusszá válni. Amíg csak az öndicséző ígérgetéseket halom a „közjegyző által ellenőrzött” programokban, addig nincs is mit szólnom. Am az már felháborít, ha a nemzet imájának dallamával kezdik e műsorokat. Fogalomzavarra enged következteti az, ha néhány „politikus” a tv kamerái előtt vigyázzállásban kezdi dicsérni magát. Hiszen ha a Himnusz a vezérfonal, akkor nem kellene pártokba tömörülni. Elég lenne, ha magyarként szolgálná minden ember ezt a sokszor megtépzott és utóljára Grószék által kirabolt hazát. Felvetődik a kérdés: – nem válnak-e ezek a pártok is olyan üres ígérgetőkké, mint az MSZMP? Ha igazán jó bort mér valaki, kell-e ilyen cégér? S joggal használják e cégének a Himnuszt? A Himnusz pártokon és vallásokon felül áll: a magyar nemzeté. S akik e dallammal kezdik hirdetésüket, azokra eleve nem szavazok. Hiszen a Keresztény Nemzeti Unióba tömörült szervezetek szélsőséges és az összmagyarságnak ártó programot hirdetnek. Erre utalt Sütő András is akkor, amikor Erdély függetlenségét hirdető csoportoskáról beszélt... Hagyjuk, sőt tiltsuk be a Himnusz eféle reklám-felhasználását!

De mást is el kell mondanom. Újvidéken hallottam egy hirdetést, mely a VIDEOTON-termékeket ajánlja Jugoszláviában. Másképp szövege ott a Himnusz dallama! Am az is csak reklám...

stoffán

Közös ürrepülés

Az 1991-es esztendőben kerül sor az első szovjet-nyugatnémet közös ürrepülésre. Jelentőségét az is növeli, hogy NSZK asztronauta még nem járt a világűrben. A nyugatnémet űrhajós szovjet kollégáival közös kísérleteket végez majd a Mir-űrállomáson is. A hír Kohl kancellártól származik, aki az ürrepülés szimbolikus jelentőségéről is szólt. Az együttműködés Bonn és Moszkva között két éves múltra tekint vissza. Egy nyugatnémet cégnek, a Max-Planck-Institutnak különösen nagy érdekeltsége van a dologban. A közös ürrepülés várható költségei még nem ismeretesek. (B.B.)

Átszervezés

Kecskeméti nagygyűlés

A Magyar Néppárt választási nagygyűlést rendez Kecskeméten, a városháza dísztermében február 20-án 18 órai kezdettel. A párt gazdasági céljairól Márton János, a Magyar Néppárt elnöke tart előadást. A választási gyűlésen részt vesznek a helyi képviselőjelöltek: Kovács Klára és Teleky Sándor is.

Finn kitüntetés

Az 1940 februárjában a Finnországgal harcot vállaló csaknem 350 magyar önkéntesre, s a márciusig e szolgálatra jelentkező több tízezer önzetlen magyarra emlékeztek szombaton Finnország budapesti nagykövetségén. Az ünnepi fogadáson emlékérmeket adtak át a „téli háború” 19 magyar veteránjának.

A hórekord: 10,06 méter

Újabb „hórekordot” könyvelhet el Valdez alaszakai kikötőváros, amelyre 1987 telén 9,77 méter vastagságú hóréteg hullott. Idén a 3500 lakosú településre lehullott hó vastagsága 6 centiméterrel meghaladja a 10 métert. E rekord is valószínűleg már a múlté, hiszen hóesésben hitelesítették.

Elhunyt Tolnai Gábor

Február 17-én, szombaton, életének nyolcvanadik évében elhunyt Tolnai Gábor akadémikus, irodalomtörténész, az Eötvös Loránd Tudományegyetem nyugalmazott egyetemi tanára.

Mérnök-technikus fórum

Országos találkozót szervezett a Magyar Demokrata Fórum elnöksége, hogy a magyar realitelmiséget bekapcsolja a hazai társadalmi és gazdasági átalakulás folyamatába.

A Béketanács kilép

Az Országos Béketanács választmánya úgy határozott, hogy felfüggeszti a Békevilág-tanács-beli tagságát, mert ez a nemzetközi szervezet a Gorbacsov előtti időszakot képviseli ma is.

Nyílt nap Jutason

Szombaton nyílt napot tartottak Veszprémben a Jutas városrészen lévő szovjet laktanyában. A parancsnok szerint rövidesen kivonulnak és a lakosságnak adják az objektumot az itt lévő lakókkal és művelődési házzal együtt.

Meghalt a „falfirkáló”

Pénteken 31 éves korában elhunyt New Yorkban Keith Haring, a művészi „falfirkálás” – a graffiti – nemzetközileg legismertebb alakja. A fiatalember AIDS-beteg volt. A nyolcvanas évek elején kezdte makacs következetességgel telirajzolni a New York-i metróállomások csupasz falait. Ezért egyszer még őrizetbe is vették, de az utazók gyorsan megbarátkoztak az egyszerű vonalakból készült rajzokkal. Haring ezen kívül alkotott a berlini falon, Francia, amerikai és monte-carli kórházak oldalán is. Bár a kritikusok soha nem ismerték el, rajzait kiállították a párizsi Pompidou-központban, az amszterdami Stedelijk és a New York-i Whitney múzeumban. Művészetéből akkor lett üzlet, amikor rajzai trikókon, játékokon és posztereken is megjelentek. Lelkesen támogatta a kábítószerek és a fajgyűlölet elleni harcot. Amikor egy évvel ezelőtt tudomást szerzett betegségéről, a rajzaiért kapott pénzből AIDS-ellenes alapítványt hozott létre.

FELHÍVÁS alapítvány képzésére

Szeretettel tudatjuk mindenkivel, hogy a pécsi megyéspüspök és a Kereszténydemokrata Néppárt védnöksége mellett Szekszárdon 1989. szeptember hó 7. napján megalakult a Tehetséges Ifjúságért Egyesület.

Az egyesület bírósági nyilvántartásba vétele megtörtént.

A Tehetséges Ifjúságért Egyesület attól a nemes elhatározástól vezéreltetve hozta létre társadalmi szervezetét, hogy az ifjúság megfelelő tehetséggondozásával elősegítse nemzetünk súlyos társadalmi gondjainak orvoslását és jövőbeni felvirágoztatását.

Az egyesület azt a célt tűzte ki maga elé, hogy az ifjúságnak a keresztényi erkölcsökön alapuló nevelésével kialakítsa azt az európai szemléletű embertípust, amelyik a bennünket körülvevő népekkel képes kommunikálni és gondolkodását az egységes Európa megteremtésének eszméi hatják át.

E célkitűzések megvalósítása érdekében az egyesület magániskolát hívott életre.

Terveink szerint az iskola 1990. szeptember hó 1. napjával kezdi meg működését Szekszárdon a Pázmány tér 4. sz. alatt felújított épületben.

Az 1990-91-es tanévben két 16 fős első osztállyal indul az oktatás.

A gyermekek magyar nyelvet és irodalmat, valamint matematikai ismereteket tanulnak. Ezenkívül heti öt órában az egyik osztályban német nyelvet, a másikban angolt tanulnak.

Az egész napos iskolában a készségtárgyak művelésére a délutáni tanórák szolgálnak.

A gyermekek oktatását idegen nyelven beszélő pedagógusok végzik, jól bevált pedagógiai módszerekkel.

Az iskolában felekezetre tekintet nélkül bekerülhet minden gyermek, de a gyermekek kötelező jelleggel tanulják a hit- és erkölctant.

A felvételi vizsgákat 1990. április hó első felére tervezi az iskolaszék.

A felvételi vizsgák idejéről, helyéről és a jelentkezés feltételeiről a szülők a Tolna Megyei Népjárási és a Dátum nevű újság útján időben kapnak tájékoztatást.

A gyermekek kiválasztásának egyetlen mércéje a tehetség.

Az iskolai oktatásban való részvétel anyagi helyzettől független tandíjfizetési kötelezettséggel jár.

Annak érdekében, hogy a magániskola az új oktatási évben működését megkezdhesse a Tehetséges Ifjúságért Egyesület

alapítvány képzésére

kéri fel mindazokat a természetes személyeket, gazdasági és polgári jogi társaságokat, vállalatokat, szervezeteket, egyesüléseket és társadalmi szervezeteket, akik a magyar oktatásügy megújításához támogatást kívánnak nyújtani.

Az alapítvány létrehozására a most megjelent 1990. évi I. törvény alapján kerül sor.

Az alapítványban való betét legkisebb összege 1000,- Ft, felső határa nincs.

Az alapítvány bankszámlaszáma: Magyar Hitelbank Rt. Szekszárdi Igazgatósága 466-50152-0015

Az alapítvány létrehozására és alapszabályának elfogadására 1990. április hó 1. napjáig kerítünk sort.

Az alapítvány időtartama határozatlan, ahhoz bármikor lehet csatlakozni.

Elhatározott szándékunk, hogy az iskola négy évfolyamra való felfejlődése után a tanulók egy nyolcosztályos gimnáziumban folytathatják tanulmányukat.

Tájékoztatjuk az alapítványhoz csatlakozókat, hogy adományaikat bruttó – tehát adózatlan – nyereségük terhére fizethetik.

A Tehetséges Ifjúságért Egyesület tisztelettel kéri mindazokat, akiknek anyagi lehetőségük van rá, hogy támogassák e nemes kezdeményezést, mert meggyőződésünk, hogy csak egy új szellemben felnövő és új erkölcsi értéket hordozó nemzedék segítheti át népünket a civilizált, demokratikus Európába.

Az adományokat előre is köszönettel nyugtázza a

Tehetséges Ifjúságért Egyesület.

Szekszárd, 1990. február hó 15-én.

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

Magyar Liberális Párt

1363 Budapest 502. Pf.: 67.

APRÓHIRDETÉS

Szekszárdon, Fux-völgyben eladó 400 négyszögöl kordonos szőlő, új, háromszintes tanyaival. Irányár 350 000,- Ft. Érdeklődni: Szekszárd, Kőlcsey ltp. 16. IV/1.

Autórádiók, magnók beépítése, javítása, HIFI-berendezések szervizelése. Nagy Zoltán RTV-műszerész, Szekszárd, Perczel M. u. 1-3. Tambor presszó mellett.

Eltartási szerződést kötne egyedülálló, középkorú nő idős, értelmiségi, intelligens személyvel, aki hozzá költözne. Cím: Kovacsics Zsuzsa, 7101 Szekszárd, Pf.: 252.

Szódásüveget vennék 1000 db-ig, kis tételben 10 db-ot is. Handl János, 7146 Várdomb, Római u. 11.

Közművesített telek Szekszárdon, engedélyezett építési tervvel eladó. Érdeklődni: 17 órától, Béni B. u. 73. II/7.

DÁTUM

Méret utáni női divatszabóság

Szekszárd, Széchenyi u. 62-64. IV/3.

Nyitva: hétfő - péntek
8.00-16.30-ig

Várjuk kedves
megrendelőinket!

Megrendelőlap

Megrendelem a DÁTUM c. napilapot

...példányban és kérem, hogy a következő címre kézbesítsék.

A megrendelő neve:.....

Címe: (város, kerület, utca, ltp. emelet, ajtó):.....

.....

.....

Az előfizetés díja egy hónapra: 200,— Ft,

negyedévre: 600,— Ft,

fél évre: 1200,— Ft,

egy évre: 2400,— Ft.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező
kézbesítőnek fizetem ki.

aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül

az alábbi címre adják fel:

Vidéken: Postahivatal, helyben

Budapesten: Hírlapelőfizetési és Lapellátási Iroda (HELR)

Budapest, XIII. Lehel u. 10/a.

DÁTUM

„Javul a napja”

Ezt szokta mondani Zsuzsa néni, ha nem éppen másn töpreng a lépcsőn fölfelé jövet. Ez persze már csak válasz arra, amit először humorból, később pedig szinte meggyőződésből mondtam neki, amikor belépett szobánkba: – Javul a napom! Kedvesen mosolygott, aztán a maga találékonyságával így hártotta el tréfás köszöntésemet: – Javul, de nem sokára vége lesz.

Zsuzsa néni székegy asszony, élete telve mindazzal az örömmel és keserűséggel, amit Erdélytől idáig hajdanán, azóta s ma is itt megélt, megél. Ízes szavaiból mégis az én örömeimre sugárzik a derű, a munkába, a jövőbe vetett bízalom. Akkor is érzem benne, amikor fejét csóválja asztalom irtózatos rendtelenségén, esetleg – csak igen ritkán –, ha halk korholását hallgatom. Zsuzsa néni ugyanis takarít nálunk a szerkesztőségben. Megvárja míg számba veszem füstölő cigarettámat, s csak akkor üríti ki a dugig telt hamutartót. Amíg kiszaladok, gyorsan és ügyesen feltörli a padlóról a port. Ritkán szól, inkább csak, ha kérdezik, mert úgy tudja, a szerkesztő uraknak fontos dolga van, nem szabad őket zavarni.

Nem mondta ugyan, de talán hisz benne, hogy ha mi jól csináljuk az újságot, akár csak ő a saját munkáját, kissé szebb lesz a világ. Mi sem lehetünk vele másként, mint ő: takarítunk, tisztogatunk, szövegeteket söprünk a kosárba. S eközben elkél a humoros üdvözet, amitől tényleg javul a napunk, de legalább a szűk kis perc, amíg megtudunk tőle ezt-azt. Ma különösen igaz ez, mert azt kívánhatjuk: Isten éltesse neve napján, s még sokáig körünkben!

#

MOLOGYEC

Akár hiszik, akár nem, az ötsugarú elakadásjelző centrumában látható *mologyec* nem más, mint maga Vlagyimir Iljics (Uljanov), hároméves korában. Akkor még Volygyka volt és aranyfürtök övezték a homlokát. A szovjet úttörők (pionírok) viselik a hajtókéjükön, meg a Beatleseket, Gorbacsovot stb. ábrázoló trikóikon. A kisebbek (kisdobosok) a hároméves, a nagyobbak a hétéves Volygyát magába foglaló csillagot tűzik fel. A sugarak jelvényt Iljicsék sajtótították ki mozgalmuk számára 1915-ben, a zimmerwaldi konferencián. Az eszperantók zöld ötágúja tetszett meg nekik, de annak színébe nem tudtak belenyugodni. Átkenték tehát a tűz, a forradalmak, a vér színével. Nem sokkal ezután az ügyes (mi több okos) németek marhavagyonba tüllették Iljicsét, és elküldték Oroszországba átvenni a hatalmat a forradalmároktól. Később Nagy Októberként vult be a történelem könyvébe az általa vezérelt puccs, amely sajnos valóban megrengette a világot. A háborúban megrokkant németek ezután már különbékét köthettek az újszülött hatalommal. A rokitnói mocsarakba becsalt és elszüllyesztett orosz tüzérsg feletti diadalnál is jelentősebb volt

ez a sakkhúzás – bizonyítván, hogy a vesztésre állónak is akad keresnivalója –, de nem ám „vak tyúk is talál szemet” alapon. Odaát meg, ha nem is a béke, de a dekrétum (kettő is) azonnal ráköszöntött a muzsikok, a Romanovok, a bolsevikok, a mensevikek meg az eszerek országára. Ebben lett nem kevés érdeme az államfőtől elakadásjelzőn megörökített göndör fürtű mologyecnek érettebb korában.

Vallató Géza

(Fotó: Makal Károly)

Mi van a magyar népben?

A magyar népben van elég tehetség és kitartás ahhoz, hogy kihúzza az ország kátyúba rekedt szekerét. Ezt Tölgycsényi Péter SZDSZ-ügyvivő hangoztatta Esztergomban, a választási nagygyűlésen. Véleményét ütemes tapssal jutalmazták a Tömegszervezetek Háza két tanácskozási ütemét és előterét megtöltő tagok és érdeklődők. A szónok elmondta: nem kívánja, hogy a találkozó résztvevői mindnyájan az SZDSZ-re szavazzanak március 25-én. Azt viszont határozottan kéri, hogy az állampolgárok minél nagyobb része ismerje meg a pártok céljait.

Választás a felkelő nap országában

Szocialista előretörés – kormánypárti győzelem

Megőrizte alsóházi többségét a vasárnapi választásokon a Japánban kormányzó Liberális Demokrata Párt. Ha veszített is szavazatokat az LDP, a kormányalakításhoz szükséges többsége megmaradt. 240 kormánypárti képviselő már biztosan bejutott az alsóházba. Jelentős mértékben előretört a Szocialista Párt, amely 1986-ban csak 85 képviselőt tudott az alsóházba juttatni, a vasárnapi részeredmény alapján azonban már 114 mandátummal rendelkezik. A többi ellenzéki párt súlyos vereséget szenvedett. A Komeito Párt idáig 31 képviselői helyet biztosított magának, a Japán Kommunista Párt pedig mindössze 13-at, holott 131 jelöltet indított. A választás részeredményét értékelve Kaifu Tosiki biztosra veszi, hogy újból kormányt alakíthat. Az ellenzéki pártok vereségüket részben azzal magyarázzák, hogy az LDP-nek sokkal több pénze volt a kampányhoz, a kormánypártot támogatta az üzleti-pénzügyi világ java.

Dusanbei követelés

Több tízezer ember tüntetett vasárnap Dusanbe központjában, követelve a helyi párt- és állami vezetés lemondását, a súlyos lakásproblémák, más szociális gondok orvoslását, az életkörülmények gyökeres javítását. Vasárnap délben járt le az ellenzéki szervezetek ultimátuma, amelyben a helyi vezetők lemondását követelték. Ekkor – az alternatív szervezetek muzulmán egyházi vezetők felhívására – hatalmas tömeg igyekezett a városközpontba, hogy a tádzsik minisztertanács épülete előtt tüntessen. A felvonulókat rohamrendőrök sorfala tartóztatta fel.

Válasz a vádakra

Választási nagygyűlést tartott szombaton Veszprémben a Magyar Demokrata Fórum. Antall József elnök többek között válaszolt az MDF-et mostanában ért vádakra. Visszautasította azt, hogy az MDF nacionalista. Pártjuk valóban nemzeti párt, de a nemzeti kérdést nem kívánja más érdekek elé helyezni. Védi a nemzeti kisebbségeket, máskülönben nem lenne erkölcsi alapja arra, hogy megkövetelje a határainkon túl élő magyar kisebbség védelmét. Gazdasági programjukról kijelentette, nem „harmadik utasságra” készült, hanem a magántulajdonra épül.

Édes otthon

Megcsörren a telefon. A férj oda szól nejének:

– Drágám, légy szíves, tagadj le, nem vagyok itthon.

Az asszony felveszi a kagylót, belehallgat, aztán mondja:

– Sajnos, itthon van a férjem.

A férj ordít:

– Hát én már hiába kérlek?!

A feleség csöndesen válaszol:

– Ne haragudj, de engem hívtak...

– Az SZDSZ Dombóvárótt választási gyűlést tartott szombaton. Bemutatták az SZDSZ Tolna megyei képviselőjelöltjeit, akik éppen az elmúlt napokban megszerezték a 750 ajánlási szelvényt.

SZDSZ beszélgetés

Demszky Gábor képviselőjelölt meghívja Érzsébetváros választópolgárait február 20-án 18 óra az Almásy téri Szabadidő Központba: rövid előadások, hosszú beszélgetések az SZDSZ hivatásáról, programjáról. Jelen lesznek: Laky Mihály SZDSZ-választási vezető, Juhász Pál, Tajtás Katalin szociológus és Konrád György.

Szenzáció Pompejiben

Delfinháton lovagló gyermek csaknem tökéletes épségben fennmaradt kis aranyozott márványszobrárt találtak meg a Pompejiben folyó ásások során. Ez az első jelentősebb régészeti lelet 13 év óta, s megerősíti a tudósokat abbéli hitükben, hogy a római kori romváros még számos meglepetést tartogat. A 35 centiméteres szobrocska valaha feltehetőleg egy szőjkutat díszített – közölték a régészek. Az alkotáson helyenként még láthatók az eredeti festés nyomai is, a gyermek hajfürtjei például aranyozottak. A szobrocska megtalálása enyhe vigaszt jelenthet arra a két héttel ezelőtti lopásra, amelynek során mintegy kétszáz római kori ékszer, szobrot és érmét tulajdonítottak el ismeretlen tettesek a herculaneumi múzeumból.

Berlinben csillogott törünk

Berlinben vasárnap folytatódott a vívók Ifjúsági Barátság Versenye, amelyen hat ország sportolói vesznek részt. A magyar női törözők kitűnően szerepeltek, a csapatdöntőben 9-7-re győztek Románia ellen, s ezzel az első helyen végeztek. A további sorrend: 3. NDK, 4. Szovjetunió, 5. Lengyelország, 6. Kuba.

A FIDESZ Akadémia

következő előadásának címe: Valóságos és hamis negyvennyolcas legendák. Előadó: Katona Tamás. Az Akadémia új helyszíne: ELTE Pollack Mihály tér 10. szám alatti épületbe, tükörterem. Időpontja: február 20. 18 óra.

Mai lapunkat

Töttös Gábor szerkesztette

Holnap
számunkban
olvashatják,

hogyan
csináljunk
családi pártot

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czákó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Gacsályi József és Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits Kiadó alelnöke. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest, VII. Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szilávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítónél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem örzünk meg és nem küldünk vissza!